

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 1/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Întocmit:

Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale, OPCOM S.A.

Februarie 2021

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 2/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Rev.	Data	Revizia se referă la modificări efectuate conform prevederilor din:
1	1	13.09.2019	Ordinul ANRE nr. 178/13.08.2019 privind modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice.
2	2	15.08.2020	Ordinul ANRE nr. 65/2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.
3	3	01.02.2021	Ordinul ANRE nr. 213 din 25.11.2020 de aprobare a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei; Ordinul ANRE nr. 63 din 31.03.2020 privind aprobarea programului de implementare a măsurilor necesare în scopul asigurării condițiilor de decontare la un interval de 15 minute; Ordinul ANRE nr. 230 din 16.12.2020 privind prorogarea unor termene prevăzute în ordine ale președintelui ANRE;

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 3/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

CUPRINS

1. SCOP	5
2. DOMENIUL DE APLICARE	5
3. ACRONIME	5
4. DEFINIȚII.....	5
5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ	7
6. METODA.....	8
6.1. ASPECTE GENERALE	8
A) Etapa de pre-cuplare	9
B) Etapa de cuplare.....	9
C) Etapa de post-cuplare.....	9
6.2. OFERTAREA PE PZU.....	10
A) Caracteristicile ofertelor pe PZU	10
B) Conținutul ofertelor pe PZU	11
C) Formatul ofertelor pe PZU	12
D) Înregistrarea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PZU.....	12
E) Validarea ofertelor	14
6.3. FUNCȚIONAREA ÎN REGIM NORMAL	15
6.4. LICITAȚIA SECUNDARĂ	15
6.5. PUBLICAREA CU ÎNTÂRZIERE ȘI ACTUALIZAREA VALORILOR ATC.....	17
6.6. ÎNTÂRZIEREA PROCESULUI DE CUPLARE	17
6.7. PROCEDURA DE ULTIMĂ INSTANȚĂ: FUNCȚIONAREA ÎN REGIM DECUPLAT	18
A) Decuplarea timpurie (decuplare cunoscută în avans).....	19
B) Decuplarea totală declarată în timpul procesului de cuplare.....	19
C) Situații în care nu se pot încheia tranzacții.....	20
6.8. STABILIREA CANTITĂȚILOR ȘI A PREȚULUI DIN TRANZACȚIONARE	20
A) Algoritmul utilizat	20
B) Reguli specifice privind stabilirea prețului	20
C) Principii privind executarea ofertelor și stabilirea cantităților tranzacționate	21
6.9. CONFIRMAREA TRANZACȚIILOR.....	22
A) Emiterea confirmărilor tranzacțiilor	22
B) Întârzierea generării confirmărilor de tranzacții.....	22
C) Contestații la confirmările de tranzacții	23
6.10. SITUAȚIILE DE URGENȚĂ	23

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 4/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

6.11. COMUNICAREA OPEED ÎN CADRUL PROIECTULUI 4M MC	24
7. ANEXE.....	25
ANEXA 1 – TIPURI DE OFERTE DISPONIBILE ÎN SISTEMUL LOCAL DE TRANZACȚIONARE.....	25
ANEXA 2 – MESAJE OPERAȚIONALE	26
1. Declanșarea licitației secundare	26
2. Procesul de cuplare întârziat (întârziere de scurtă durată, respectiv nu mai târziu de ora 12:00 CET)	27
3. Procesul de cuplare întârziat (întârziere critică, respectiv transmitere mesaj de risc de decuplare)	27
4. Actualizarea ATC.....	28
5. Procesul ATC întârziat (întârziere de scurtă durată, dar nu mai târziu de ora 10:00 CET)	29
6. Procesul ATC întârziat (întârziere critică, respectiv transmitere mesaj de risc de decuplare timpurie)	29
7. Decuplare totală (aplicarea procedurii de ultimă instanță)	31
8. Decuplare timpurie (aplicarea procedurii de ultimă instanță)	32
9. Succesiunea cronologică a acțiunilor normale și termenelor limită de transmitere a comunicărilor	33
ANEXA 3 – SOLUȚII SPECIALE PENTRU DETERMINAREA PIP	34
ANEXA 4 – DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ÎN TRANSMITEREA ȘI VALIDAREA OFERTELOR PE PZU ..	37
1. Participantul la PZU are următoarele drepturi	37
2. Participantul la PZU are următoarele responsabilități.....	37
3. OPEED are următoarele drepturi	38
4. OPEED are următoarele responsabilități.....	39

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 5/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

1. SCOP

1.1. Procedura are drept scop prezentarea procesului de tranzacționare pe Piața pentru Ziua Următoare, incluzând procesul de funcționare normală în regim cuplat, soluțiile de rezervă aplicabile în cazurile în care apar deficiențe în funcționarea normală, precum și cel de funcționare în regim decuplat atunci când se aplică procedura de ultimă instanță.

2. DOMENIUL DE APLICARE

2.1. Prezenta procedură se aplică de către:

1.1.1. Participanții la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică;

2.1.2. Operatorul Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică, OPCOM S.A.;

2.1.3. Operatorul de transport și sistem.

2.2. Toate aspectele legate de participarea pe PZU se raportează la ore CET.

3. ACRONIME

4M MC	-	Proiectul de cuplare a piețelor pentru ziua următoare ale României, Cehiei, Slovaciei și Ungariei;
ATC	-	Capacitate disponibilă de transport pe interconexiune;
CET	-	Ora Europei Centrale;
Euphemia	-	Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm;
mTMF	-	Funcția de management a OTS;
OPE	-	Operatorul Pieței de Echilibrare;
OPEED	-	Operator al Pieței de Energie Electrică Desemnat pentru Piața pentru Ziua Următoare;
OTS	-	Operatorul de Transport și de Sistem;
PIP	-	Preț de Închidere a Pieței;
PRE	-	Parte Responsabilă cu Echilibrarea;
PZU	-	Piața pentru Ziua Următoare;
SEN	-	Sistemul Electroenergetic Național;

4. DEFINIȚII

4.1. Termenii folosiți în cuprinsul procedurii au semnificația prevăzută prin definițiile din *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează piața pentru ziua următoare de energie electrică*, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 82 din 3.09.2014, cu modificările și completările ulterioare și din *Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123 din 10.07.2012*, cu modificările și completările ulterioare.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 6/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

4.2. În înțelesul prezentei proceduri, suplimentar se definesc următorii termeni:

4.2.1. *ACER* – Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei;

4.2.2. Agregator – Participant la piață implicat în agregare, așa cum este definită la art. 2 pct. 43 din Regulamentul 943/2019";

4.2.3. *Canal de comunicare acceptat* – Web-site, e-mail, fax, telefon;

4.2.4. *Căi de comunicație proprii* – Totalitatea sistemelor de transmitere/recepție de date deținute de OPEED, respectiv de participanții la PZU și OTS;

4.2.5. *Cheia USB Token* – Este un dispozitiv prin care participantul poate să acceseze sistemul de tranzacționare al PZU;

4.2.6. *Cod de identificare al Participantului* – Este un cod alfanumeric alocat de către OPEED, unui utilizator al participantului, pentru a putea fi identificat pe PZU;

4.2.7. *Cod PIN (Personal Identification Number)* – Reprezintă codul alfanumeric alocat individual unui utilizator pentru a permite accesul controlat la datele dintr-un sistem de calcul. În sistemul de tranzacționare al PZU, codul PIN permite accesul unui utilizator al participantului la PZU care deține o cheie USB Token, la sistemul de tranzacționare;

4.2.8. *Codul de identificare al tranzacției* – Cod unic atribuit tranzacției de către sistemul de tranzacționare al PZU, în momentul în care aceasta este înregistrată în sistemul de tranzacționare;

4.2.9. *Confirmare de tranzacție* – Informare emisă de sistemul de tranzacționare al PZU și pusă la dispoziția participantului, prin care sunt confirmate tranzacțiile încheiate de acesta pe PZU pentru ziua de livrare imediat următoare zilei de tranzacționare;

4.2.10. *Confirmare preliminară* – Comunicarea de către OPEED a acceptării sau respingerii rezultatelor algoritmului de cuplare;

4.2.11. *Confirmare preliminară negativă* – Confirmare preliminară prin care se resping rezultatele algoritmului de cuplare;

4.2.12. *Decuplare* – Situația în care, pentru o anumită zi de livrare nu este posibilă alocarea implicită a capacității de transport pe interconexiune prin mecanismul de cuplare a piețelor pentru ziua următoare;

4.2.13. *Decuplare timpurie* – Decuplarea piețelor în situația în care necesitatea decuplării este cunoscută din timp astfel că anunțul decuplării și aplicării procedurii curente se face în termen de 5 minute de la termenul limită de declarare a aplicării procesului de decuplare timpurie, 10:30 CET (nu mai târziu de 10:35 CET);

4.2.14. *Decuplare totală* – Decuplarea piețelor în situația în care necesitatea decuplării devine cunoscută mai târziu în procesul de cuplare (după 10:35 CET) astfel că anunțul decuplării și aplicării procedurii curente va fi difuzat în termen de 5 minute de la termenul limită de declarare a aplicării procesului de decuplare totală, 12:35 CET (nu mai târziu de 12:40);

4.2.15. *Generație a ofertelor bloc interdependente* (aflate în legătură) – Nivelul asociat unei oferte bloc în cadrul familiei de oferte bloc interdependente;

4.2.16. *Licitație secundară* – Redeschiderea sesiunii de ofertare pe piața pentru ziua următoare în cazul în care, ca urmare a rulării algoritmului Euphemia în regimul de funcționare cuplată, prețul(rile) de închidere a pieței ating/depășesc cel puțin un preț prag, indiferent de zona de ofertare;

4.2.17. *Notificare fizică* - Informare în cadrul sistemului de tranzacționare pusă la dispoziția PRE-urilor ce dețin responsabilitatea echilibrării pentru participanții la P.Z.U., privind cantitățile de energie electrică agregate,

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 7/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

tranzacționate pe P.Z.U. în ore CET de către membrii PRE-ului respectiv pe fiecare interval de 15 minute al zilei de livrare considerată în ore CET; OPEED transmite în calitate de PRE-OPZU, notificările fizice la OPE;

4.2.18. *Ofertă bloc independentă* – Ofertă bloc a cărei executare nu este condiționată de și/sau nu condiționează executarea altei oferte bloc;

4.2.19. *Oferte bloc interdependente* – Ofertele bloc aflate în legătură una față de alta pentru care acceptarea uneia dintre acestea (oferta copil) poate avea loc doar dacă a fost acceptată cealaltă ofertă bloc (oferta părinte) a participantului la PZU pentru ziua de tranzacționare respectivă;

4.2.20. *Operator al Pieței de Energie Electrică Desemnat* – Entitate desemnată de autoritatea competentă pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare (conform Regulamentului (UE) 2015/1222). OPEED în zona de ofertare România este OPCOM S.A.;

4.2.21. *Participant la PZU* – Participant la piață, în înțelesul art. 2 pct. 25 din Regulamentul 943/2019, care se înscrie la această piață și respectă convenția de participare aferentă acestei modalități de tranzacționare, precum și reglementările aplicabile;

4.2.22. *Parte implicată în proiectul de cuplare* – OPEED sau operator de transport și de sistem care participă în proiectul de cuplare 4M MC (cuplarea piețelor pentru ziua următoare din Cehia, Slovacia, Ungaria și România);

4.2.23. *Platformă de tranzacționare pe PZU* – Sistem informatic stabilit și menținut de OPEED în scopul realizării tranzacțiilor pe PZU;

4.2.24. *Poartă în sistemul de tranzacționare* – Stare a sistemului de tranzacționare asociată unui anumit proces desfășurat în cadrul sistemului de tranzacționare, care permite realizarea unor acțiuni specifice procesului respectiv. Starea sistemului de tranzacționare permite efectuarea acțiunilor relevante exclusiv în perioada în care poarta este deschisă. Poarta de ofertare permite înscrierea ofertelor în sistemul de tranzacționare;

4.2.25. *Poartă de matching* – Stare a sistemului de tranzacționare asociată procesului de stabilire a tranzacțiilor pe PZU, respectiv de stabilire:

a) a cantităților tranzacționate prin alocarea pe portofoliul fiecărui participant folosind rezultatele furnizate de algoritmul de cuplare (PIP, fluxuri de energie transfrontalieră și poziție netă pentru fiecare zonă de tranzacționare) în condițiile 4M MC;

b) a cantităților tranzacționate și a PIP pentru zona de ofertare națională prin rularea algoritmului de cuplare în condițiile unor date de intrare caracteristice situației de funcționare în regim decuplat;

4.2.26. *Publicarea rezultatelor* – În contextul prezentei proceduri, punerea la dispoziția participanților la PZU a confirmărilor de tranzacții este referită și ca publicare a rezultatelor;

4.2.27. *Sistemul de tranzacționare al PZU* – Sistem informatic care realizează funcțiile corespunzătoare tranzacționării pe PZU cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor;

4.2.28. În înțelesul prezentei Proceduri, termenii și expresiile folosite, altele decât cele prevăzute mai sus la acest capitol, au semnificațiile definite în Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare) (în continuare Regulamentul 943/2019) și în Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare."

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

5.1. *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează*

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 8/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

piața pentru ziua următoare de energie electrică, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 82/ 3.09.2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 668 din 11.09.2014, cu modificările și completările ulterioare;

5.2. *Ordinul ANRE nr. 178/13.08.2019 privind modificarea, completarea și abrogarea unor dispoziții din sectorul energiei electrice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 21.08.2019;*

5.3. *Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/ 10.07.2012, cu modificările și completările ulterioare;*

5.4. *Ordinul președintelui ANRE nr. 28/ 31.01.2018 de aprobare a Propunerii tuturor OPEED pentru produsele care pot fi luate în considerare de OPEED-uri în procesul de cuplare unică pentru ziua următoare în conformitate cu Articolul 40 din Regulamentul (UE) al Comisiei 2015/1222 din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 13.02.2018;*

5.5. *Ordinul președintelui ANRE nr. 30/ 31.01.2018 de aprobare a Propunerii tuturor OPEED pentru Metodologia de rezervă, în conformitate cu Articolul 36 (3) din Regulamentul (UE) al Comisiei 2015/1222 din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 141 din 14.02.2018;*

5.6. *Decizia ACER nr. 4/14.11.2017 privind Metodologia OPEED referitoare la prețurile armonizate minime și maxime de tranzacționare aplicabile cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare;*

5.7. *Convenția de participare la Piața pentru Ziua Următoare;*

5.8. *Procedura operațională privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la piața pentru ziua următoare;*

5.9. *Ghidul utilizatorului pentru participantul la piața pentru ziua următoare;*

5.10. *Procedura privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A.*

5.11. *REGULAMENTUL (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică;*

5.12. *Ordinul ANRE nr. 63 din 31.03.2020 privind aprobarea programului de implementare a măsurilor necesare în scopul asigurării condițiilor de decontare la un interval de 15 minute;*

5.13. *Ordinul ANRE nr. 65/2020 privind modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;*

5.14. *Ordinul ANRE nr. 213 din 25.11.2020 de aprobare a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;*

5.15. *Ordinul ANRE nr. 230 din 16.12.2020 privind prorogarea unor termene prevăzute în ordine ale președintelui ANRE.*

6. METODA

6.1. ASPECTE GENERALE

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ

Cod:

Pag. 9/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

6.1.1. Procesul de cuplare a piețelor cuprinde trei etape sub aspectul derulării cronologice a operațiunilor, respectiv: etapa de pre-cuplare, etapa de cuplare și etapa de post-cuplare. Principalele activități ale fiecărei etape sunt prezentate mai jos.

A) Etapa de pre-cuplare

6.1.2. În etapa de pre-cuplare se asigură realizarea următoarelor acțiuni:

- a) Determinarea, în mod coordonat, a valorilor capacităților de interconexiune între zonele de ofertare disponibile pentru piața pentru ziua următoare (denumite în continuare, generic, ATC);
- b) Publicarea valorilor ATC pentru participanții la piață;
- c) Transmiterea ofertelor de către participanții la piață;
- d) Colectarea ofertelor, agregarea și anonimizarea acestora după ora de închidere a porții de ofertare.

B) Etapa de cuplare

6.1.3. În etapa de cuplare se asigură realizarea următoarelor acțiuni:

- a) Transmiterea ofertelor agregate, inclusiv ofertelor bloc, anonimizate, de către OPEED-uri, coordonatorului;
- b) Rularea algoritmului de cuplare și distribuirea către OPEED-uri a rezultatelor cuplării de către coordonator, în vederea validării;
- c) Stabilirea cantităților tranzacționate prin alocarea pe portofoliul fiecărui participant, de către fiecare OPEED, a rezultatelor cuplării;
- d) Publicarea rezultatelor cuplării.

6.1.4. După publicarea rezultatelor, coordonatorul pune rezultatele la dispoziția mTMF, prin intermediul Norului OTS, în vederea derulării activităților post-cuplare.

C) Etapa de post-cuplare

6.1.5. În etapa de post-cuplare se asigură realizarea următoarelor acțiuni:

- a) Stabilirea și transmiterea notificărilor fizice de către OPEED către OPE;
- b) Realizarea decontării tranzacțiilor la nivelul pieței locale;
- c) Realizarea decontării tranzacțiilor bilaterale între OTS-uri pe baza fluxurilor rezultate din mecanismul de cuplare;
- d) Stabilirea venitului din congestii și distribuirea acestuia între OTS-uri.

6.1.6. În cazul în care procesul de cuplare nu se poate realiza, părțile din cadrul regiunii cuplate 4M MC aplică *Procedura de ultimă instanță* descrisă în *Secțiunea 6.7.* și anume organizează tranzacționarea de energie prin licitație restrânsă la nivelul fiecărei zone de ofertare organizată de către fiecare din OPEED-urile implicate și, separat, licitații explicite de alocare a capacității de interconexiune de către OTS-urile implicate conform procedurilor proprii.

6.1.7. Notificările fizice aferente tranzacționării pe PZU se creează pentru ziua de livrare D prin raportare la ore CET pe fiecare interval de 15 minute al zilei de livrare respectiv 96 intervale de 15 minute (100/92 intervale, în zilele de schimbare a orei, după caz). Având în vedere că abordarea tranzacționării în ore CET pe piața pentru ziua următoare cuplată face ca ora 24 CET a unei zile de livrare (D) din perspectiva tranzacționării pe PZU să reprezinte ora 1, ora României pentru următoarea zi de livrare (D+1), ori de câte ori au loc modificări în asumarea responsabilității echilibrării în ceea ce-i privește pe participanții la PZU (a cărei valabilitate se raportează la zi de livrare considerată în ora României), după transmiterea notificărilor fizice ale schimburilor bloc rezultate din

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 10/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

tranzacționarea pe PZU în ore CET aferente zilei de livrare D, OPEED va retransmite OPE și părților responsabile cu echilibrarea afectate de aceste modificări, notificările fizice ale schimburilor bloc actualizate pentru cele patru intervale de 15 minute pentru intervalul 1 ora României pentru următoarea zi de livrare (D+1). Actualizarea se referă la modificarea asumării responsabilității echilibrării valabilă începând cu intervalul 1 ora României pentru următoarea zi de livrare (D+1). După actualizarea în platforma pieței de echilibrare pentru cele patru intervale de 15 minute pentru intervalul 1 ora României pentru următoarea zi de livrare (D+1), PRE-urile vor ține seama de aceste notificări fizice actualizate.

6.2. OFERTAREA PE PZU

6.2.1. Prevederile acestei secțiuni se aplică de către participanții la PZU și OPEED în activitatea de ofertare, respectiv de validare pentru tranzacționarea zilnică de energie electrică pe Piața pentru Ziua Următoare, atât în funcționarea PZU în regim cuplat, cât și în funcționarea decuplată, când se aplică procedura de ultimă instanță (*Secțiunea 6.7.*).

A) Caracteristicile ofertelor pe PZU

6.2.2. Ofertele de vânzare/cumpărare de energie electrică se fac la nivel agregat pe portofoliul fiecărui participant la PZU.

6.2.3. Oferta este definită de minim o pereche preț-cantitate. Cantitatea este exprimată în MWh cu o zecimală, iar prețul este exprimat în lei cu două zecimale.

6.2.4. Ofertele se fac prin raportare la ora CET, adică primul interval de tranzacționare este intervalul dintre ora 0:00 și ora 1:00 CET.

6.2.5. Ofertele se fac pentru zona de ofertare națională, cu luarea în considerare a funcționării acesteia în regim cuplat sau, după caz, în situații excepționale, în regim decuplat.

6.2.6. Ofertele pot fi de următoarele categorii:

- a) oferte orare;
- b) oferte bloc.

6.2.7. Modul de introducere a ofertelor în sistemul de tranzacționare este descris detaliat în *Ghidul Utilizatorului pentru participantul la piața pentru ziua următoare*, publicat pe website-ul OPCOM S.A.

OFERTE ORARE

6.2.8. Pentru fiecare interval de tranzacționare, un participant la PZU poate transmite o singură ofertă orară de cumpărare și o singură ofertă orară de vânzare.

6.2.9. O ofertă orară de vânzare/cumpărare poate să conțină maxim 32 de perechi preț-cantitate. Prețul fiecărei perechi preț-cantitate reflectă prețul de tranzacționare acceptat de vânzător/cumpărător pentru energia oferită în oferta orară respectivă la preț mai mic/mare.

6.2.10. O pereche preț-cantitate a unei oferte orare de cumpărare pentru un interval de tranzacționare definește prețul unitar maxim la care participantul la PZU este dispus să cumpere cantitatea de energie electrică din perechea preț-cantitate.

6.2.11. O pereche preț-cantitate a unei oferte orare de vânzare pentru un interval de tranzacționare definește prețul unitar minim la care participantul la PZU este dispus să vândă cantitatea de energie electrică din perechea preț-cantitate.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ

Cod:

Pag. 11/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

6.2.12. Participanții la PZU pot transmite la OPEED câte o limită de volum ofertabil orar, separat pentru cumpărare și pentru vânzare, aplicabilă pentru fiecare oră, privind cantitatea maximă ce poate fi oferată de aceștia pe PZU, solicitându-i acestuia invalidarea ofertelor proprii care conțin cantități agregate orar mai mari decât această limită. În absența unor asemenea solicitări ale Participanților la PZU, OPEED va utiliza o limită de volum orar de 99 999 MWh, reprezentând limita tehnică pentru cantitatea totală corespunzătoare ofertelor orare și ofertelor bloc transmise de oricare participant.

6.2.13. Ofertele orare sunt independente și se pot transmite pentru toate cele 24 de intervale de tranzacționare, respectiv pe 23 de intervale de tranzacționare în ziua de trecere de la orarul de iarnă la orarul de vară și pentru 25 de intervale de tranzacționare în ziua de trecere de la orarul de vară la orarul de iarnă.

OFERTE BLOC

6.2.14. Oferta bloc de vânzare sau de cumpărare pe PZU este o combinație de oferte simple de vânzare sau combinație de oferte simple de cumpărare aferente mai multor intervale orare, a căror executare este interdependentă, și anume se execută toate sau nu se execută niciuna. Oferta bloc este caracterizată de o limită de preț și un volum orar.

6.2.15. Ofertele bloc sunt definite de numărul intervalelor orare care formează blocul. Numărul intervalelor orare ale unei oferte bloc poate fi definit în sistemul de tranzacționare de OPEED (oferte predefinite în sistem) sau de participant. Ofertele predefinite în sistem sunt disponibile tuturor participanților. Ofertele bloc definite de participant sunt disponibile exclusiv participantului care le-a definit.

6.2.16. Ofertele bloc pot fi independente sau interdependente. Ofertele bloc pot fi interdependente numai dacă sunt de același sens, respectiv numai de vânzare sau numai de cumpărare.

6.2.17. Două sau mai multe oferte bloc interdependente formează o familie de oferte bloc. O familie de oferte bloc interdependente formată din două generații cuprinde cel puțin o ofertă bloc „părinte” (ofertă a cărei acceptare se poate face prin îndeplinirea condiției de executare a ofertei bloc, independent de alte oferte) și o ofertă bloc „copil” (ofertă a cărei acceptare este condiționată suplimentar de acceptarea altei oferte bloc, numită ofertă bloc „părinte”).

6.2.18. Ofertele bloc implementate în sistemul de tranzacționare al PZU au caracteristicile prevăzute în Anexa 1. Acestea pot fi modificate în sensul implementării și a celorlalte tipuri de oferte acceptate de algoritmul Euphemia dintre cele prevăzute în *Propunerea tuturor OPEED pentru produsele care pot fi luate în considerare de OPEED-uri în procesul de cuplare unică pentru ziua următoare în conformitate cu Articolul 40 din Regulamentul (UE) al Comisiei 2015/1222 din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor*, cu respectarea procedurilor agreeate de toate OPEED-urile în vederea asigurării performanțelor algoritmului Euphemia la parametrii corespunzători în condițiile extinderii geografice a cuplării, introducerii aranjamentelor multi-OPEED, creșterii complexității topologiei, extinderii cuplării pe baza de fluxuri etc., fiind publicate cu suficient timp înainte aplicării.

B) Conținutul ofertelor pe PZU

6.2.19. Ofertele orare transmise de către participanții înregistrați la PZU conțin cel puțin următoarele informații:

- a) codul de identificare al participantului la PZU;
- b) identificarea ca ofertă de vânzare sau ca ofertă de cumpărare;
- c) identificarea ca ofertă orară;
- d) valabilitatea (ziua de livrare, intervalul de tranzacționare la care se referă);

- e) cantitatea, pentru fiecare pereche preț-cantitate;
- f) prețul limită, pentru fiecare pereche preț-cantitate.

6.2.20. Ofertele bloc transmise de către participanții înregistrați la PZU conțin următoarele informații, după caz:

- a) codul de identificare al participantului la PZU;
- b) identificarea ca ofertă de vânzare sau ca ofertă de cumpărare;
- c) identificarea ca ofertă bloc;
- d) codul ofertei bloc de a cărei acceptare este condiționată, dacă este ofertă interdependentă de tip copil;
- e) valabilitatea, și anume perioada de definiție a blocului (ziua de livrare, intervalele de tranzacționare la care se referă, după caz);
- f) cantitatea orară pentru intervalele din perioada de definiție a blocului;
- g) prețul limită acceptat pentru întreaga energie oferită a blocului.

C) Formatul ofertelor pe PZU

6.2.21. Ofertele de cumpărare și ofertele de vânzare nu pot fi combinate într-o singură ofertă.

6.2.22. Prețurile ofertelor de vânzare/cumpărare pe PZU sunt introduse în lei și sunt echivalate de sistemul de tranzacționare în Euro/MWh, la cursul oficial leu/Euro comunicat de Banca Națională a României (BNR) valabil pentru ziua de tranzacționare.

6.2.23. Ofertele orare de vânzare sau de cumpărare pe PZU sunt monotone.

6.2.24. O ofertă orară de vânzare monotonă constă în perechi preț-cantitate pentru un interval de tranzacționare, în care prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi constant crescătoare.

6.2.25. O ofertă orară de cumpărare monotonă constă în perechi preț-cantitate pentru un interval de tranzacționare, în care prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi constant descrescătoare.

6.2.26. Ofertele pot fi introduse prin interfața web a sistemului de tranzacționare al PZU sau prin încărcarea unui fișier de ofertă tip **.xml** care conține toate ofertele de un anumit sens (de vânzare/de cumpărare).

6.2.27. În format **.xml**, un fișier de ofertă de vânzare/cumpărare cuprinde atât oferte orare, cât și oferte bloc. Înregistrarea unei noi oferte ca fișier **.xml** înlocuiește întreaga ofertă (orară și/sau bloc) existentă în sistemul de tranzacționare pentru un anumit sens (vânzare/ cumpărare).

D) Înregistrarea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PZU

6.2.28. Înregistrarea ofertelor se poate face numai pentru zilele de livrare pentru care sunt publicate prețurile limită în lei ale scalei de preț. Prețurile limită ale scalei de preț, stabilite la nivelul regiunii cuplate în Euro, sunt publicate în lei, în sistemul de tranzacționare și pe website-ul OPCOM, de către OPEED, de îndată ce este preluat cursul de schimb valutar.

6.2.29. Cursul de schimb valutar este stabilit de Banca Națională a României (BNR) în fiecare zi lucrătoare. Pentru ofertarea și tranzacționarea în fiecare zi de tranzacționare se aplică cursul de schimb valutar stabilit în ultima zi lucrătoare anterioară zilei de tranzacționare. În cazul zilelor de repaus săptămânal (zilele de sâmbătă și duminică) sau al sărbătorilor legale, cursul de schimb valutar stabilit în ultima zi lucrătoare va fi valabil pentru mai multe zile de tranzacționare, corespunzător numărului zilelor nelucrătoare. Astfel, pentru sfârșitul de săptămână, cursul de

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 13/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

schimb valutar stabilit vineri se aplică tranzacționării din zilele de sâmbătă, duminică și luni, respectiv pentru zilele de livrare duminică, luni și marți.

6.2.30. Sistemul local de tranzacționare permite transmiterea în avans a ofertelor pentru maxim 6 zile de livrare (se pot deschide porțile de ofertare pentru maxim 6 zile de livrare) cu condiția publicării în prealabil a prețurilor limită în lei ale scalei de preț și actualizării garanțiilor de validare.

6.2.31. Scala de preț în Euro poate fi modificată în conformitate cu deciziile agreate la nivelul proiectului 4M MC, luate cu respectarea prevederilor Deciziei ACER nr. 4 din 14.11.2017 privind *Metodologia OPEED referitoare la prețurile armonizate minime și maxime de tranzacționare aplicabile cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare*, noile valori limită fiind aduse la cunoștința participanților anterior aplicării noii scale de preț în procesul de validare a ofertelor.

6.2.32. Intervalul orar de înregistrare a ofertelor pentru ziua de livrare următoare se încheie la ora de închidere a porții PZU de ofertare, respectiv:

- a) ora 11:00 CET, în cazul funcționării cuplate în condiții normale;
- b) ora anunțată de OPEED în conformitate cu prevederile *Secțiunea 6.4.: Licitația secundară*, în cazul în care PIP rezultate din algoritmul de cuplare se situează în afara domeniului prețurilor prag;
- c) ora anunțată de OPEED în conformitate cu prevederile *Secțiunea 6.7.: Procedura de ultimă instanță - Funcționarea în regim decuplat*, în cazul funcționării decuplate.

6.2.33. Înainte de ora de închidere a porții PZU de ofertare, ofertele pot fi modificate sau anulate de către participantul la PZU care le-a introdus. Fiecare modificare stabilește o nouă ofertă, doar ultima versiune de ofertă validă fiind cea care va fi luată în considerare de algoritmul de stabilire a tranzacțiilor pe PZU (în regim cuplat sau decuplat).

6.2.34. Ofertele pot fi înregistrate de către participanții la PZU:

- a) prin intermediul interfeței web a aplicației PZU;
- b) prin încărcarea fișierului de ofertă de tip **.xml** compatibil cu sistemul local de tranzacționare pe PZU.

6.2.35. OPEED poate înregistra o ofertă (nouă sau modificată) în sistemul de tranzacționare în numele Participantului, dacă este mandatat în acest sens, și anume în situația în care participantul, aflat în imposibilitatea tehnică de a încărca în nume propriu oferta, solicită OPEED încărcarea ofertei în sistemul de tranzacționare în numele lui. OPEED va accepta înregistrarea ofertei în numele Participantului la solicitarea acestuia transmisă în timp util, doar dacă aceasta este transmisă pe e-mail în format **.xml** (mesajul participantului va conține oferta/oferte pentru o singură zi de livrare) și numai de la reprezentanții participantului având datele de contact declarate conform *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A.*

6.2.36. OPEED poate anula o ofertă existentă în sistemul de tranzacționare în numele Participantului, dacă este mandatat în acest sens, și anume în situația în care participantul, aflat în imposibilitatea tehnică de a anula oferta în nume propriu, solicită OPEED anularea ofertei în sistemul de tranzacționare în numele lui. OPEED va accepta anularea ofertei în numele Participantului la solicitarea acestuia transmisă în timp util, doar dacă Participantul face solicitarea pe e-mail, precizând clar tipul de ofertă (vânzare sau cumpărare) și ziua de livrare pentru care a fost introdusă. OPEED poate anula numai întreaga ofertă pe un anumit sens, de vânzare sau de cumpărare, și anume atât toate ofertele orare, cât și toate ofertele bloc pentru sensul și ziua de livrare solicitată. OPEED va accepta în acest sens solicitări de ștergere a ofertelor numai de la reprezentanții Participantului având datele de contact declarate conform *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A.*

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 14/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

6.2.37. OPEED primește și înregistrează ofertele în registrul ofertelor, iar după ora de închidere a porții de ofertare a PZU le conferă acestora caracter de anonimitate, în vederea aplicării mecanismului de corelare în funcționarea cuplată.

6.2.38. După ora de închidere a porții PZU precizată în art. 6.2.32., ofertele nu mai pot fi modificate sau anulate, fiind irevocabile.

E) Validarea ofertelor

6.2.39. Validarea ofertelor se face în mod automat de către sistemul de tranzacționare al PZU conform criteriilor de validare impuse prin specificațiile privind conținutul și formatul ofertelor și a regulilor aplicabile ofertelor din *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică* și din *Procedura Operațională privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare*.

6.2.40. Sistemul informatic va verifica, în vederea validării, fiecare ofertă înscrisă pentru a stabili îndeplinirea următoarelor criterii:

- a) Dreptul participantului de a tranzacționa pe PZU, care poate fi afectat de expirarea licenței sau de existența unei suspendări sau revocări valabilă în momentul ofertării;
- b) Posibilitatea de a oferta pentru ziua de livrare selectată, respectiv afișarea în interfața sistemului de tranzacționare a porții de transmitere a ofertelor și a stării acesteia (stare deschisă);
- c) Exprimarea corectă a cantităților și prețurilor din punct de vedere al numărului de zecimale;
- d) Încadrarea prețurilor din ofertă în limitele scalei de preț;
- e) Încadrarea cantităților agregate la nivel orar din ofertă în limita de volum declarată de participant, dacă acesta are o declarație în acest sens;
- f) Caracterul monoton al prețurilor;
- g) Încadrarea în numărul admis de perechi preț-cantitate pe interval orar per participant, în cazul ofertelor orare;
- h) Încadrarea în numărul admis de oferte bloc per participant, în cazul ofertelor bloc;
- i) Încadrarea în cantitatea maximă de definiție pentru ofertele bloc;
- j) Încadrarea în limitele valorice ale garanției de validare/disponibilă pentru ofertele de cumpărare cu preț pozitiv sau pentru ofertele de vânzare cu preț negativ conform *Procedurii privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare*.

6.2.41. În cazul nerespectării unuia din criteriile de validare menționate la art. 6.2.40., sistemul informatic va invalida automat oferta și va atenționa participantul printr-un mesaj asupra motivului invalidării. Participantul poate corecta și retransmite oferta sau poate anula o ofertă oricând în perioada de ofertare.

6.2.42. În situația înscrierii ofertei prin fișier de tip **.xml**, anterior verificării criteriilor de validare precizate la art. 6.2.40., sistemul verifică compatibilitatea fișierului de tip **.xml** cu sistemul, în caz de incompatibilitate afișând un mesaj de eroare în acest sens.

6.2.43. Având în vedere abordarea specifică a tranzacționării în ore CET pe piața pentru ziua următoare cuplată, respectiv faptul că ultimul interval în ore CET al unei zile de livrare (D) din perspectiva tranzacționării pe PZU reprezintă intervalul 1 ora României pentru următoarea zi de livrare (D+1), participanții a căror responsabilitate a echilibrării nu mai este asumată de nicio PRE pentru ziua de livrare D+1 nu vor oferta pe PZU pentru intervalul 24 (în orar CET) al zilei de livrare (D). OPEED are dreptul anulării ofertelor orare pe acest interval, ofertelor bloc

care includ acest interval și, respectiv, a ofertelor bloc dependente de aceasta, ale participanților care se găsesc în această situație.

6.3. FUNCȚIONAREA ÎN REGIM NORMAL

6.3.1. Funcționarea în regim normal înseamnă derularea automată a tuturor acțiunilor prevăzute aferente cuplării piețelor fără întreruperi sau întârzieri ale proceselor.

6.3.2. OTS-urile convin asupra valorilor ATC disponibile pentru piața pentru ziua următoare în funcționare cuplată și le transmit operatorului mTMF. Operatorul mTMF elaborează documentul comun cu toate capacitățile disponibile pe interconexiunile implicate în procesul de cuplare (România-Ungaria, Ungaria-Slovacia, Slovacia-Cehia) și îl pune la dispoziția OPEED-urilor și furnizorului de servicii.

6.3.3. OPEED publică valorile ATC disponibile procesului de cuplare nu mai târziu de ora **9:30 CET**.

6.3.4. În conformitate cu procedurile aprobate în cadrul proiectului 4M MC, OTS-urile au dreptul să actualizeze valorile ATC dacă este necesar, dar nu mai târziu de ora **10:30 CET**.

6.3.5. Participanții au dreptul să transmită oferte, să modifice sau să anuleze ofertele deja înregistrate în sistemul de tranzacționare până la ora **11:00 CET**, care reprezintă ora de închidere a porții PZU. Ofertarea se face respectând prevederile *Secțiunii 6.2.: Ofertarea pe PZU*.

6.3.6. OPEED pune la dispoziția participanților la PZU rezultatele cuplării, în ore CET, prin intermediul confirmărilor de tranzacții, la ora **11:40 CET**.

6.3.7. OPEED transmite OPE notificările fizice pe fiecare interval de decontare de 15 minute aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU în calitate sa de contraparte în fiecare tranzacție, în ore CET, cel mai târziu la ora **14:30 CET**. Notificarea fizică a Schimburilor bloc cuprinde totdeauna 96 intervale de 15 minute (100/92 intervale, în zilele de schimbare a orei, după caz).

6.3.8. Orice întârziere a termenelor prevăzute în funcționarea normală a procesului de cuplare este notificată participanților la piață, fiind aplicate procedurile aprobate la nivelul proiectului 4M MC.

6.4. LICITAȚIA SECUNDARĂ

6.4.1. Licitația Secundară se aplică în situația în care cel puțin unul dintre prețurile prag, stabilite la momentul lansării 4M MC la un minim de **-150 Euro/MWh** și respectiv un maxim de **+500 Euro/MWh**, este atins/depășit. Licitația secundară are rolul de a atenționa participanții la piață cu privire la apariția unei situații severe pe piață și de a oferi acestora posibilitatea de a contribui la relaxarea acesteia prin ajustarea în acest sens a ofertelor. Licitația secundară se poate organiza atât în regim normal de funcționare cuplată, cât și dacă rularea procesului de cuplare și distribuirea rezultatelor cuplării la OPEED-uri suferă întârzieri.

6.4.2. În regim de funcționare cuplată, coordonatorul pune la dispoziția OPEED-urilor rezultatele rulării algoritmului de cuplare. Dacă în urma verificării rezultatelor de către OPEED-uri rezultă intervale cu PIP în afara domeniului prețurilor prag, OPEED-ul în a cărei zonă de ofertare se înregistrează această situație va transmite o confirmare preliminară negativă coordonatorului procesului de cuplare cu menționarea existenței acestei situații.

6.4.3. Coordonatorul 4M MC al procesului de cuplare comunică tuturor OPEED-urilor necesitatea declanșării licitației secundare pentru toate zonele de ofertare cuplate. Organizarea licitației secundare prevede redeschiderea sesiunii de transmitere/modificare a ofertelor la atingerea/depășirea prețurilor prag, în fiecare din zonele de ofertare corespunzătoare piețelor cuplate, respectiv precizarea acțiunilor întreprinse de OPEED și participanții la piață, în conformitate cu regulile de cuplare aprobate la nivelul proiectului 4M MC și cu regulile interne specifice.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 16/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

6.4.4. Coordonatorul 4M MC declanșează Comitetul de incidente în cadrul căruia se convine ora redeschiderii registrului ofertelor. Ca principiu general, se urmărește ca ora redeschiderii registrului ofertelor să nu depășească 10 minute de la momentul la care participanții la piață vor fi informați asupra declanșării licitației secundare.

6.4.5. La atingerea/depășirea prețurilor prag, OPEED transmite informarea de piață participanților în platforma de tranzacționare pe PZU prin mesajul: „*Exc_01: Prețul prag a fost atins - Redeschiderea Registrelor de Oferte. Urmăriți comunicarea completă prin e-mail.*”, precum și prin email printr-un mesaj detaliat în care sunt precizate intervalele în care s-a atins/depășit domeniul prețurilor prag și acțiunile permise participanților la PZU, conform Secțiunii curente privind licitația secundară. Mesajul agreeat în cadrul procesului de cuplare este general și menționează expres numai necesitatea introducerii de oferte, precizând faptul că se aplică regulile pieței locale cu respectarea principiului privind ofertarea și modificarea ofertelor doar pe intervalele pe care s-au obținut prețuri în afara domeniului prețurilor prag. Regulile pieței locale (din zona de ofertare România) sunt detaliate în articolele 6.4.7. - 6.4.8.

6.4.6. Licitația secundară implică redeschiderea porțiilor de ofertare de către fiecare bursă pentru **10 minute**.

6.4.7. Pe perioada de redeschidere a registrului ofertelor sunt permise următoarele acțiuni ale participanților la PZU:

6.4.7.1. ofertarea numai pentru intervalele de tranzacționare în care s-au atins/depășit prețurile prag, indiferent de zona în care s-a constatat această situație;

6.4.7.2. ofertarea în sensul îmbunătățirii situației pieței, respectiv:

a. în cazul în care PIP a atins/a scăzut sub valoarea minimă a domeniului prețurilor prag, participanților la piață le sunt permise următoarele acțiuni asupra ofertelor orare:

- i. să introducă/modifice ofertele de cumpărare în sensul creșterii cantității ofertate la prețuri mai mari decât prețul prag minim sau în sensul creșterii prețurilor ofertate;
- ii. să introducă/modifice ofertele de vânzare în sensul scăderii cantității ofertate la prețurile sub prețul prag minim sau în sensul creșterii prețurilor ofertate;

b. în cazul în care PIP a atins/depășit valoarea maximă a domeniului prețurilor prag, participanților la piață le sunt permise următoarele acțiuni asupra ofertelor orare:

- i. să introducă/modifice ofertele de vânzare în sensul creșterii cantității ofertate la prețuri mai mici decât prețul prag maxim sau în sensul reducerii prețurilor ofertate;
- ii. să introducă/modifice ofertele de cumpărare în sensul reducerii cantității la prețurile mai mari decât prețul prag maxim sau în sensul reducerii prețurilor ofertate.

6.4.8. Pe perioada redeschiderii registrului ofertelor nu este permisă:

a. modificarea (inclusiv ștergerea) ofertelor orare deja introduse până la ora de închidere a porții PZU pe intervalele orare neafectate de atingerea/depășirea prețurilor prag;

b. introducerea, respectiv modificarea (inclusiv ștergerea) de oferte bloc sau oferte bloc interdependente de oferte bloc deja introduse anterior rulării procesului de stabilire a prețurilor de închidere a pieței și cantităților tranzacționate prin mecanismul de cuplare, care conțin intervale orare neafectate de atingerea/depășirea prețurilor prag.

6.4.9. După închiderea registrului ofertelor la ora CET menționată în mesajul [Exc_01] transmis participanților la PZU, fiecare bursă retransmite coordonatorului 4M MC noul registru al ofertelor în vederea rerulării algoritmului de cuplare.

6.4.10. PIP rezultate în urma desfășurării procedurii licitației secundare sunt confirmate ca rezultate ale cuplării piețelor, chiar dacă acestea în continuare nu se încadrează în domeniul prețurilor prag.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 17/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

6.4.11. Domeniul prețurilor prag se poate modifica în conformitate cu regulile de cuplare agreate la nivelul proiectului 4M MC, acestea fiind aduse la cunoștința participanților cu cel puțin două zile calendaristice anterior aplicării noului domeniu al prețurilor prag care să determine declanșarea licitației secundare.

6.5. PUBLICAREA CU ÎNTÂRZIERE ȘI ACTUALIZAREA VALORILOR ATC

6.5.1. Ca urmare a unor motive tehnice sau datorită apariției unor probleme în procesul de determinare a ATC pot rezulta întârzieri ale publicării valorilor ATC.

6.5.2. În funcție de durata întârzierii procesului ATC, aceasta poate fi **de scurtă durată** sau **critică**, abordarea fiind diferită în ceea ce privește acțiunile derulate în piață și notificarea participanților. În niciuna din aceste situații nu se modifică ora de închidere a porții PZU stabilită pentru funcționarea cuplată în condiții normale.

6.5.3. În cazul întârzierii **de scurtă durată**, participanții nu trebuie să întreprindă acțiuni suplimentare în piață. OPEED transmite notificări de informare participanților la piață prin care le comunică acestora următoarele:

- a) apariția unor întârzieri ale procesului ATC și întârzierea publicării valorilor ATC față de programul de publicare a acestora în regimul de funcționare normală, notificare efectuată la ora de publicare a valorilor ATC în situația normală de funcționare, respectiv ora **9:30 CET**;
- b) publicarea valorilor ATC când acestea sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora **10:30 CET**.

6.5.4. În cazul **întârzierii critice** a procesului ATC, adică mai mult de ora **10:00 CET**, este comunicat participanților riscul de inițiere a aplicării procedurii de ultimă instanță descrisă în *Secțiunea 6.7.: Procedura de ultimă instanță - Funcționarea în regim decuplat*, aceștia fiind anunțați privind necesitatea unor acțiuni suplimentare în piață. Ulterior notificării de la 6.5.3 lit.a), OPEED transmite notificări de informare participanților la piață prin care le comunică acestora următoarele:

- a) apariția riscului de decuplare timpurie din motive de ATC, participanții fiind îndrumați să actualizeze ofertele pentru licitația explicită umbră conform procedurilor operatorilor de transport și sistem implicați, notificare transmisă la ora **10:00 CET**;
- b) publicarea valorilor ATC când acestea sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora **10:30 CET**.

6.5.5. În cazul actualizării valorilor ATC, participanții vor fi notificați asupra modificării, aceștia fiind îndrumați pentru actualizarea ofertelor în condițiile noilor informații disponibile în piață.

6.6. ÎNTÂRZIEREA PROCESULUI DE CUPLARE

6.6.1. Ca urmare a unor probleme tehnice în sistemele informatice sau în procesul de comunicare dintre entitățile implicate, pot apărea întârzieri ale termenelor de publicare a rezultatelor prevăzute pentru funcționarea în regim normal.

6.6.2. În funcție de durata întârzierii procesului de cuplare, întârzierea poate fi **de scurtă durată** sau **întârziere critică**, abordarea fiind diferită în ceea ce privește acțiunile derulate în piață și notificarea participanților.

6.6.3. În cazul întârzierii **de scurtă durată**, participanții nu trebuie să întreprindă acțiuni suplimentare în piață. OPEED transmite notificări de informare participanților la piață prin care comunică acestora următoarele:

- a) apariția unor întârzieri ale procesului de cuplare și întârzierea publicării rezultatelor cuplării față de programul de publicare a acestora în regimul de funcționare normală, notificare efectuată la ora de publicare a rezultatelor în situația normală de funcționare, și anume ora **11:40 CET**. În cazul în care se aplică prevederile *Secțiunea 6.4.: Licitația secundară* (situație care generează întârzierea proceselor

normale) și este realizată comunicarea corespunzătoare participanților la piață, acest mesaj nu se mai transmite;

b) publicarea rezultatelor cuplării când acestea sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora **12:00 CET**.

6.6.4. În cazul **întârzierii critice** a proceselor, este comunicat participanților riscul de inițiere a aplicării procedurii de ultimă instanță descrisă în *Secțiunea 6.7.*, aceștia fiind anunțați privind necesitatea unor acțiuni suplimentare în piață. Ulterior notificării de la 6.5.3 lit. a), OPEED transmite notificări de informare participanților la piață prin care le comunică acestora următoarele:

a) notificare privind apariția riscului de decuplare din motive de proces, participanții fiind îndrumați să actualizeze ofertele pentru licitația explicită umbră conform procedurilor operatorilor de transport și sistem implicați, notificare transmisă la ora **12:05 CET**;

b) publicarea rezultatelor cuplării când acestea sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora **12:35 CET**.

6.6.5. În cazul amânării procesului de cuplare, ora de transmitere a notificărilor fizice nu se modifică, termenul limită fiind ora **14:30 CET**.

6.7. PROCEDURA DE ULTIMĂ INSTANȚĂ: FUNCȚIONAREA ÎN REGIM DECUPLAT

6.7.1. Atunci când, pentru o anumită zi de livrare, nu e posibil să se aloce capacitatea de transport disponibilă prin licitație implicită, se trece la funcționarea decuplată a piețelor, și anume tranzacționarea energiei se realizează prin aplicarea algoritmului de tranzacționare la nivel local de către fiecare OPEED pentru zona de ofertare pe care o administrează, iar alocarea de capacitate de interconexiune se face separat, prin licitație explicită umbră.

6.7.2. Tranzacționarea locală în zona de ofertare România se face prin aplicarea aceluiași algoritm ca și la funcționarea cuplată, și anume Euphemia.

6.7.3. În cazul decuplării, capacitatea de transport pe interconexiunea România-Ungaria se alocă prin licitație explicită umbră pe orizontul de timp ziua următoare, realizată conform prevederilor procedurilor relevante elaborate de OTS-uri.

6.7.4. Funcționarea decuplată este o procedură de ultimă instanță și se aplică în urma deciziei Comitetului de incidente al proiectului 4M MC.

6.7.5. Aplicarea procedurii de ultimă instanță poate fi declarată în orice moment înainte termenelor limită pentru anunțarea funcționării decuplate.

6.7.6. Decuplarea poate fi necesară în două tipuri de situații, cărora le corespund termene limită diferite pentru notificarea participanților, determinate de necesitatea prelungirii sau nu a orei de închidere a PZU, astfel încât participanții să aibă suficient timp pentru a-și adapta ofertele în noul context de piață:

a) Decuplare timpurie, care se aplică în situația în care decuplarea se decide suficient de devreme astfel încât ora de închidere a porții PZU să poată rămâne cea din procesul de funcționare cuplată în regim normal;

b) Decuplare cunoscută în timpul sesiunii de tranzacționare (pe scurt fiind utilizat și termenul decuplare totală, deși ambele tipuri de decuplare, atât cea timpurie, cât și cea cunoscută în timpul sesiunii de tranzacționare, conduc la decuplarea totală a piețelor), care se aplică în cazul în care decuplarea se decide la un moment de timp apropiat (mai devreme sau mai târziu) de ora de publicare a rezultatelor PZU pentru funcționarea cuplată a piețelor și care necesită redeschiderea registrului ofertelor pentru a permite participanților revizuirea și ajustarea ofertelor în noul context de piață.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 19/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

6.7.7. În conformitate cu procedurile agreate la nivelul proiectului 4M MC, în cazul apariției unor probleme grave care împiedică finalizarea procesului de cuplare, se declanșează Comitetul de incidente conform procedurilor operaționale agreate în cadrul proiectului 4M MC.

6.7.8. Dacă este cazul, părțile din proiectul 4M MC aplică procedurile de rezervă agreate în vederea încercării de finalizare a procesului de cuplare. Depășirea termenelor de derulare a procesului de cuplare în regim normal și a celor prevăzute prin procedurile de rezervă agreate în cadrul proiectului 4M MC este adusă la cunoștința participanților prin notificarea apariției riscului de decuplare.

6.7.9. Dacă și după aplicarea procedurilor de rezervă, soluția decuplării apare ca necesară, Comitetul de incidente decide realizarea decuplării și aplicarea procedurilor interne specifice fiecărei zone de ofertare.

6.7.10. OPEED notifică participanții la piața de energie electrică cu privire la decizia de decuplare și aplicarea prevederilor secțiunii prezente, comunicând etapele ce trebuie urmate pentru finalizarea cu succes a sesiunii de tranzacționare.

6.7.11. Ofertarea pe PZU se face respectând prevederile *Secțiunii 6.2. Ofertarea pe PZU*.

6.7.12. Orarul de ofertare pe PZU conform prezentei secțiuni este corelat cu orarul de ofertare pentru licitația umbră explicită pentru alocarea de capacități de interconexiune conform prevederilor procedurilor aferente ale OTS, astfel încât participanții să cunoască rezultatele licitației umbră de alocare a capacității de interconexiune cu suficient timp înainte de închiderea porții PZU și să își poată ajusta ofertele corespunzător acestora.

A) Decuplarea timpurie (decuplare cunoscută în avans)

6.7.13. Decuplarea timpurie se aplică ca urmare a menținerii unei/unor probleme apărute în sesiunea anterioară de cuplare a piețelor sau datorită unor probleme grave în sistemul mTMF și/sau în procesul de calcul/transmitere/integrare a valorilor ATC din procesul de cuplare a piețelor, care nu pot fi soluționate până la *termenul limită de decuplare timpurie*, respectiv ora **10:30 CET**.

6.7.14. În cazul în care valorile ATC nu sunt publicate până la ora 10:00 CET sau devine evident că se va decide decuplarea piețelor și se vor aplica procedurile interne de tranzacționare specifice fiecărei piețe, OPEED transmite fără întârziere participanților la piață comunicarea privind apariția riscului de decuplare timpurie și necesitatea actualizării ofertelor pentru licitația explicită umbră. Mesajul de risc de decuplare timpurie se transmite participanților la piață la ora **10:00 CET**, formatul fiind prezentat în Anexa 2 la prezenta procedură, pct. 6 lit. a).

6.7.15. În cazul în care Comitetul de incidente decide aplicarea decuplării piețelor, comunicarea fiind realizată în termen de 5 minute de la termenul limită de decuplare timpurie, **10:30 CET** (nu mai târziu de 10:35), ora de închidere a porții de ofertare pe PZU rămâne ora **11:00 CET**. În situații excepționale, cum ar fi întârzierea în publicarea rezultatelor licitației explicită umbră, ora de închidere a PZU poate fi prelungită pentru a asigura participanților la PZU o perioadă de cel puțin **20 de minute** pentru actualizarea ofertelor pe PZU în condițiile cunoașterii rezultatelor licitației explicite umbră. Mesajul de decuplare timpurie se transmite participanților în formatul prezentat în Anexa 2 la prezenta procedură, pct. 8 lit. a).

6.7.16. OPEED generează și pune la dispoziția participanților confirmările de tranzacții de îndată ce rezultatele procesului intern de tranzacționare sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora prevăzută pentru regimul normal în funcționare cuplată, respectiv ora **11:40 CET**.

6.7.17. OPEED transmite OPE notificările fizice corespunzătoare tranzacțiilor încheiate pe PZU în ore CET cel mai târziu la ora **14:30 CET**.

B) Decuplarea totală declarată în timpul procesului de cuplare

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 20/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

6.7.18. Decuplarea totală declarată în timpul procesului de cuplare se aplică ca urmare a unor probleme grave apărute în cadrul procesului de cuplare a piețelor care pun în pericol publicarea rezultatelor cuplării, probleme care nu pot fi soluționate până la *termenul limită de decuplare totală*, respectiv ora **12:35 CET**.

6.7.19. În cazul în care rezultatele procesului de cuplare nu sunt disponibile participanților până la ora **12:05 CET**, OPEED transmite participanților la piață comunicarea privind apariția riscului de decuplare și necesitatea actualizării ofertelor pentru licitația explicită umbră. Mesajul de risc de decuplare totală se transmite participanților la piață la ora **12:05 CET**, formatul fiind prezentat în Anexa 2 la prezenta procedură, pct. 3 lit. a).

6.7.20. În cazul în care Comitetul de incidente decide aplicarea decuplării totale a piețelor, comunicarea fiind realizată în termen de 5 minute de la *termenul limită de decuplare totală* **12:35 CET** (nu mai târziu de 12:40), se redeschide registrul ofertelor în vederea reofertării luând în considerare funcționarea decuplată, cât de curând după ora **12:35 CET**, dar nu mai târziu de ora **12:45 CET**, pentru o perioadă de cel puțin **20 de minute** după momentul publicării rezultatelor licitației umbră pentru alocarea capacităților de interconexiune, în vederea actualizării ofertelor pe PZU în condițiile prevederilor prezentei proceduri. Mesajul de decuplare totală în timpul procesului de cuplare se transmite participanților în formatul prezentat în Anexa 2 la prezenta procedură, pct. 7 lit. a).

6.7.21. OPEED generează și pune la dispoziția participanților Confirmările de tranzacții de îndată ce rezultatele procesului intern de tranzacționare sunt disponibile, pe cât posibil nu mai târziu de ora **13:30 CET**.

6.7.22. OPEED transmite OPE notificările fizice corespunzătoare tranzacțiilor încheiate pe PZU cel mai târziu la ora **14:30 CET**.

C) Situații în care nu se pot încheia tranzacții

6.7.23. În cazul în care, din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a sistemului de tranzacționare, în urma aplicării procedurii de ultimă instanță (tranzacționarea decuplată) nu se poate determina PIP pentru zona de ofertare națională, OPEED informează imediat participanții la PZU, OTS și ANRE că nu este posibilă închiderea pieței, iar PIP este declarat la valoarea din intervalul de tranzacționare respectiv al zilei anterioare, care este ziua bancară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile bancare, sau ziua nebanară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile nebanare.

6.8. STABILIREA CANTITĂȚILOR ȘI A PREȚULUI DIN TRANZACȚIONARE

A) Algoritm utilizat

6.8.1. Pentru tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, atât în regim cuplat, cât și în regim decuplat, se folosește algoritmul Euphemia pentru cuplarea prin preț a regiunilor în vederea creării pieței interne europene de energie electrică, care urmărește maximizarea bunăstării sociale la nivelul piețelor cuplate, și anume a sumei dintre surplusul vânzătorului, surplusul cumpărătorului și renta aferentă congestiilor pe liniile de interconexiune.

6.8.2. Tranzacționarea se desfășoară zilnic conform regulilor agreeate în cadrul proiectului 4M MC. Rezultatele furnizate de algoritmul de cuplare sunt utilizate pentru a determina tranzacțiile încheiate în zona de ofertare națională.

B) Reguli specifice privind stabilirea prețului

6.8.3. În cazul funcționării cuplate a piețelor, prețul este stabilit în Euro cu 2 (două) zecimale de către algoritmul de cuplare. Prețul este convertit în RON folosind același curs valutar utilizat pentru conversia ofertelor din zona

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 21/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

națională de ofertare la crearea registrului ofertelor. Prețul astfel obținut și rotunjit la 2 (două) zecimale reprezintă prețul de încheiere a tranzacțiilor în zona națională de ofertare.

6.8.4. OPEED completează curbele ofertelor orare astfel:

- a) Dacă cel mai mare preț cerut prin ofertele de vânzare este mai mic decât prețul maxim al scalei de preț pentru PZU, atunci se va adauga o pereche fictivă la vânzare cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul maxim al scalei;
- b) Dacă cel mai mic preț cerut prin ofertele de cumpărare este mai mare decât prețul minim al scalei de preț pentru PZU, atunci se va adauga o pereche fictivă la cumpărare cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul minim al scalei.

6.8.5. În cazul în care, în urma aplicării procedurii normale sau în urma aplicării procedurii de ultimă instanță, nu se poate determina PIP pentru zona de ofertare națională din motive referitoare la situația pieței, cum ar fi: lipsa cererii, lipsa ofertei sau neintersectarea curbei cererii cu cea a ofertei, OPEED informează imediat participanții la PZU, OTS și ANRE că situația pieței nu permite determinarea PIP, iar PIP este declarat la o valoare calculată astfel (a se vedea Anexa 3 la prezenta procedură pentru reprezentarea grafică):

- a) dacă nu există oferte de cumpărare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între pragul minim al domeniului prețurilor prag și cel mai mic preț al ofertelor de vânzare;
- b) dacă nu există oferte de vânzare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între pragul maxim al domeniului prețurilor prag și cel mai mare preț al ofertelor de cumpărare;
- c) dacă nu există intersecție între curba cererii și curba ofertei, PIP declarat este egal cu media aritmetică între cel mai mare preț al ofertei de cumpărare și cel mai mic preț al ofertei de vânzare.

6.8.6. În cazul în care, în urma aplicării procedurii de ultimă instanță, nu se poate determina PIP pentru zona de ofertare națională din motive referitoare la funcționarea sistemelor informatice, OPEED informează imediat participanții la PZU, OTS și ANRE că nu este posibilă închiderea pieței, iar PIP este declarat la valoarea sa stabilită sau declarată, după caz, pentru intervalul de tranzacționare respectiv al zilei anterioare, care este ziua bancară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile bancare, sau ziua nebanară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile nebanare.

C) Principii privind executarea ofertelor și stabilirea cantităților tranzacționate

6.8.7. Ofertele orare de vânzare la preț mai mic și ofertele orare de cumpărare la preț mai mare decât PIP sunt executate în întregime.

6.8.8. Ofertele orare de vânzare la preț mai mare și ofertele orare de cumpărare la preț mai mic decât PIP sunt respinse.

6.8.9. Ofertele orare pot să nu fie executate sau să fie executate parțial sau total pentru cantitățile oferite la vânzare/cumpărare la prețuri egale cu PIP.

6.8.10. Condiția de executare a unei oferte bloc: pentru oferta bloc de vânzare, aceasta este acceptată dacă prețul mediu per MW tranzacționat în cadrul blocului este cel puțin egal cu prețul de ofertă al blocului, iar pentru oferta bloc de cumpărare, prețul mediu per MW tranzacționat în cadrul blocului este cel mult egal cu prețul de ofertă al blocului.

6.8.11. În principiu, o ofertă bloc independentă este executată dacă se îndeplinește condiția de executare a ofertei bloc.

6.8.12. Situațiile posibile de executare sau neexecutare a ofertelor bloc sunt următoarele:

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 22/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

- a) o ofertă bloc independentă nu este executată dacă nu se îndeplinește condiția ofertei bloc;
- b) o ofertă bloc independentă poate să nu fie executată chiar dacă se îndeplinește condiția ofertei bloc. Aceste oferte se resping prin rularea algoritmului de cuplare și se numesc oferte bloc respinse în mod paradoxal.
- c) o ofertă bloc interdependentă care este ofertă bloc „părinte” (ofertă a cărei acceptare se poate face prin îndeplinirea condiției de executare a ofertei bloc, independent de alte oferte) poate fi executată chiar dacă nu se îndeplinește condiția ofertei bloc în situația în care oferta bloc „copil” (ofertă a cărei acceptare este condiționată suplimentar de acceptarea altei oferte bloc, numită ofertă bloc „părinte”) a sa completează prețul mediu per MW tranzacționat în cadrul blocului astfel încât, per total, să se respecte condiția de executare a ofertei bloc „părinte”.

6.9. CONFIRMAREA TRANZACȚIILOR

A) Emiterea confirmărilor tranzacțiilor

6.9.1. Tranzacțiile pe PZU se încheie în fiecare zi de tranzacționare și reprezintă angajamente ferme ale participanților la PZU.

6.9.2. Fiecare tranzacție corespunde unui interval de tranzacționare exprimat în ore CET aferent zilei de livrare pentru care s-a încheiat tranzacția.

6.9.3. La ora **11:40 CET** a zilei de tranzacționare, OPEED pune la dispoziția participanților confirmări de tranzacție, separat pentru fiecare interval de tranzacționare, exprimat în ore CET și pentru fiecare zi de livrare, în ore CET.

6.9.4. În regim de funcționare normală, confirmările de tranzacții sunt generate în mod automat de sistemul de tranzacționare al PZU de îndată ce se închide poarta de matching și se deschide poarta pentru publicarea rezultatelor tranzacțiilor (punerea la dispoziția participanților a confirmărilor de tranzacții). În cazul întârzierii rezultatelor cuplării, confirmările de tranzacții sunt puse la dispoziția participanților la piață de îndată ce procesul de tranzacționare s-a încheiat.

6.9.5. Confirmările de tranzacție puse la dispoziția participanților vor conține următoarele informații:

- Ziua de livrare;
- Tipul de ofertă: ofertă orară (SHB) sau ofertă bloc (BLB);
- Sensul ofertei: vânzare sau cumpărare;
- Intervalul orar, respectiv intervalul de definiție a blocului în ore CET pentru care s-a încheiat tranzacția;
- Codul de identificare al tranzacției;
- Versiunea ofertei care a intrat în tranzacție;
- Detaliile ofertei: perechile preț-cantitate;
- Cantitatea tranzacționată și PIP.

B) Întârzierea generării confirmărilor de tranzacții

6.9.6. În situația apariției unor întârzieri ale procesului de cuplare și întârzierii publicării rezultatelor cuplării față de programul de publicare a acestora în regimul de funcționare normală, OPEED transmite notificări de informare participanților la piață, prin care comunică acestora întârzierea generării confirmărilor de tranzacții. Această

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 23/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

notificare va fi transmisă la ora de punere la dispoziție a confirmărilor de tranzacții în situația normală de funcționare (ora **11:40 CET**).

6.9.7. În situația în care se evită decuplarea înainte de termenul limită de decuplare totală, și anume ora **12:35 CET**, publicarea rezultatelor cuplării se va realiza când acestea sunt disponibile, dar nu mai târziu de termenul limită de decuplare totală.

6.9.8. În situația decuplării totale a piețelor, OPEED generează și pune la dispoziția participanților confirmările de tranzacții de îndată ce rezultatele procesului intern de tranzacționare sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora **13:30 CET**.

6.9.9. În cazul situațiilor în care participanții nu pot accesa confirmările de tranzacții, OPEED va notifica participanții și OTS asupra situației apărute, va deschide canalele de comunicație prin e-mail prevăzute în *Secțiunea 6.10.: Situațiile de urgență* și va transmite confirmările de tranzacții în cel mai scurt timp posibil.

C) Contestații la confirmările de tranzacții

6.9.10. Participanții la PZU au la dispoziție 20 de minute de la momentul punerii la dispoziție/transmiterii prin canale alternative a confirmărilor de tranzacții pentru a transmite contestații la confirmările de tranzacții.

6.9.11. Dacă participantul nu transmite contestații la confirmările de tranzacții în intervalul de timp prevăzut, tranzacțiile se consideră acceptate.

6.9.12. Contestațiile sunt înregistrate în sistemul de tranzacționare al PZU prin interfața web în timp real.

6.9.13. Orice contestație transmisă nu exonerează Participantul la PZU în cauză de îndeplinirea obligațiilor rezultate din tranzacțiile contestate.

6.10. SITUAȚIILE DE URGENȚĂ

6.10.1. Situațiile de urgență privind funcționarea defectuoasă a sistemului de tranzacționare și a căilor de comunicație proprii ale OPEED și ale participanților la PZU se aplică atunci când pe această piață apare cel puțin una dintre următoarele situații:

a) atunci când din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a căilor de comunicație proprii, unul sau mai mulți participanți la PZU nu pot transmite ofertele de vânzare/cumpărare pe PZU către, sau recepționa confirmările de tranzacție de la OPEED;

b) atunci când din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a căilor de comunicație proprii, OPEED nu poate recepționa ofertele transmise de participanții la PZU sau nu poate transmite confirmările de tranzacții către aceștia și notificările fizice către OTS.

6.10.2. Responsabilitățile care revin OPEED, OTS și participanților la Piața pentru Ziua Următoare, privitor la cazurile de urgență menționate sunt precizate în Tabelul următor:

Nr. crt.	Caz	Acțiune	Responsabil
1	a)	Deschiderea unui canal de comunicație alternativ de acces la internet	

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 24/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

2		Notificarea OPEED prin e-mail asupra situației create și transmiterea datelor atașate la e-mail-ul de notificare și/sau recepționarea datelor prin e-mail de la OPEED	Participanții la PZU și OTS
3	b)	Deschiderea unui canal de comunicație alternativ de acces la internet	OPEED
4		Notificarea OTS și participanților la piață, prin e-mail asupra situației create, transmiterea și/sau recepționarea datelor prin e-mail către/de la OPEED	

6.11. COMUNICAREA OPEED ÎN CADRUL PROIECTULUI 4M MC

- 6.11.1. OPEED realizează comunicarea cu partenerii implicați în proiectul 4M MC respectând întocmai prevederile procedurilor operaționale agreate la nivelul proiectului 4M MC.
- 6.11.2. Participanții la PZU vor fi informați în cel mai scurt timp posibil despre orice eveniment ce are legătură cu procesul de tranzacționare la care aceștia iau parte, prin intermediul platformei de tranzacționare, poștei electronice, website-ul OPCOM, telefon sau fax, în funcție de situație.
- 6.11.3. OPEED asigură în permanență comunicarea cu participanții la PZU prin comunicările operaționale al cărui conținut este agreat la nivelul proiectului 4M MC în scopul asigurării informării în egală măsură și simultane a tuturor participanților la piețele cuplate și desfășurării eficiente a procesului de tranzacționare.
- 6.11.4. Mesajele operaționale agreate la nivelul proiectului 4M MC destinate comunicării participanților la PZU sunt prezentate în *Anexa 2: Mesaje operaționale*.

7. ANEXE

ANEXA 1 – TIPURI DE OFERTE DISPONIBILE ÎN SISTEMUL LOCAL DE TRANZACȚIONARE

1. În sistemul de tranzacționare al PZU pot fi introduse oferte bloc independente și oferte bloc interdependente.
2. Caracteristicile ofertelor bloc implementate în sistemul de tranzacționare sunt:
 - 2.1. Tipul *Totul sau Nimic*, respectiv ofertele bloc pot fi acceptate în integralitatea lor sau dacă nu, respinse integral;
 - 2.2. Perioada de definiție a blocului este formată din minim 2 intervale de tranzacționare;
 - 2.3. Perioada de definiție a blocului este formată din intervale de tranzacționare consecutive;
 - 2.4. Prețul de definiție a blocului este prețul unitar de ofertă, respectiv:
 - a) Prețul minim acceptat per MWh pentru toată energia ofertată în cadrul unui bloc de vânzare;
 - b) Prețul maxim oferit per MWh pentru toată energia ofertată în cadrul unui bloc de cumpărare.
 - 2.5. Cantitatea de definiție a blocului este aceeași pentru toate intervalele de tranzacționare din perioada de definiție a blocului.
3. Caracteristicile ofertelor bloc interdependente:
 - 3.1. Oferta bloc tip „copil” este o ofertă bloc a cărei acceptare depinde de acceptarea unei alte oferte bloc, numită ofertă bloc „părinte”;
 - 3.2. Algoritmul Euphemia permite și executarea unei familii de oferte bloc pentru care, în cazul ofertelor bloc de vânzare, valoarea totală a blocului „părinte”, calculată la PIP, este mai mică decât valoarea de ofertă, respectiv în cazul ofertelor bloc de cumpărare, este mai mare decât valoarea de ofertă, cu condiția ca valoarea ofertei „copil” să compenseze, în termeni de bunăstare, această diferență;
4. Limite corespunzătoare ofertelor bloc:
 - 4.1. Cantitatea minimă de definiție a blocului este de **0,1 MWh**;
 - 4.2. Cantitatea maximă de definiție pentru ofertele bloc este de **400 MWh**, aceasta valoare putând fi ajustată pentru a menține în limite acceptabile performanțele algoritmului de cuplare a PZU, pe baza procedurii comune a tuturor OPEED elaborată în contextul implementării Regulamentului (UE) 2015/1222;
 - 4.3. Numărul maxim de oferte bloc este **100** per participant, din care numărul maxim total al ofertelor bloc interdependente (aflate, de exemplu, în legătură de tip părinte-copil) este **15**. Aceste limite pot fi ajustate pentru menținerea în limite acceptabile a performanțelor algoritmului de cuplare a PZU, pe baza procedurii comune a tuturor OPEED elaborată în contextul implementării Regulamentului (UE) 2015/1222;
 - 4.4. Oferta bloc „părinte” poate avea numai o ofertă bloc „copil”;
 - 4.5. Oferta bloc „copil” poate avea numai o ofertă bloc „părinte”;
 - 4.6. O familie de oferte bloc poate avea maxim trei generații de oferte bloc interdependente, respectiv maxim 3 oferte bloc interdependente.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 26/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

ANEXA 2 – MESAJE OPERAȚIONALE

TRANSMITERE MESAJE OPERAȚIONALE DE OPEED PARTICIPANȚILOR (acestea se vor transmite în limba română și în limba engleză)

1. Declanșarea licitației secundare
2. Procesul de cuplare întârziat (întârziere de scurtă durată)
3. Procesul de cuplare întârziat (întârziere critică)
4. Actualizarea ATC
5. Procesul ATC întârziat (întârziere de scurtă durată)
6. Procesul ATC întârziat (întârziere critică)
7. Decuplarea totală (aplicarea procedurii de ultimă instanță)
8. Decuplarea timpurie (aplicarea procedurii de ultimă instanță)
9. Succesiunea cronologică a termenelor limită de transmitere a comunicărilor

1. Declanșarea licitației secundare

Anunț în platformă: *Exc_01: Pretul prag a fost atins - Redeschiderea Registrelor de Oferte. Urmarii comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: cf. Deciziei Comitetului de incidente (conform mențiunilor de la articolul 6.4.5.)

Observatie: În cazul în care mesajul *Exc_01: Declanșarea licitației secundare* a fost transmis înainte de 11:40 CET, nu se mai transmite mesajul de întârziere a publicării rezultatelor (Exc_02a).

Anunț prin e-mail (anunțul va conține toate depășirile domeniului prețurilor prag din toate zonele de ofertare cuplate):

[Exc_01]: Prețul prag a fost atins - Redeschiderea Registrelor de Oferte

Licitația Secundară pentru ziua de livrare **ZZ.LL.AAAA** a fost declanșată:

Deschiderea sesiunii de licitație secundară: **HH:MM CET**

Închiderea sesiunii de licitație secundară: **HH:MM CET**

Rezultatele sunt așteptate în jur de: **HH:MM CET**

Vă rugăm să aveți în vedere posibilitatea ofertării și în situația în care în piața Ro nu s-au atins prețurile prag și că Registrul de Oferte va fi redeschis pentru transmiterea de oferte atât pentru vânzare, cât și pentru cumpărare.

Piața RO:

Prețul prag superior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de vânzare

Prețul prag inferior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de cumpărare.

Piața HU:

Prețul prag superior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de vânzare

Prețul prag inferior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de cumpărare.

Piața SK:

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 27/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

Prețul prag superior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de vânzare
Prețul prag inferior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de cumpărare.

Piata CZ:

Prețul prag superior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de vânzare
Prețul prag inferior a fost depășit pentru intervalele **XX, YY, ZZ** – sunt necesare oferte de cumpărare.

Vă rugăm să aveți în vedere că toate ofertele deja introduse înainte de Licitația Secundară vor fi de asemenea incluse în calcul, cu condiția ca acestea să nu fie schimbate/anulate în timpul redeschiderii ofertării.

Vă rugăm să aveți în vedere că procedura Licitației Secundare urmează regulile pieței locale.

2. Procesul de cuplare întârziat (întârziere de scurtă durată, respectiv nu mai târziu de ora 12:00 CET)

- a) Anunț în platformă: *ExC_02a: Publicarea rezultatelor cuplării pietelor intarzie. Urmarii comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: 11:40 CET

Anunț prin e-mail:

[ExC_02a]: Întârzierea publicării rezultatelor Cuplării Piețelor

Procesul de cuplare a piețelor este întârziat din motive tehnice.
Prin urmare, publicarea rezultatelor Cuplării Piețelor este întârziată.
Vă vom informa de îndată ce vor fi disponibile informații noi.

- b) Publicarea rezultatelor pieței

Anunț în platformă și pe e-mail: *Rezultatele tranzactionarii pentru ziua de livrare urmatoare au fost publicate.*

Oră transmitere: imediat după publicare, dar nu mai târziu de ora 12:00 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente.

3. Procesul de cuplare întârziat (întârziere critică, respectiv transmitere mesaj de risc de decuplare)

- a) Anunț în platformă: *ExC_03a: Intarziere in publicarea rezultatelor cuplarii, Risc de decuplare totala si Licitatie Umbra. Comunicare completa prin e-mail.*

Oră transmitere: ora 12:05 CET

Anunț prin e-mail:

[ExC_03a]: Întârziere în publicarea Rezultatelor cuplării piețelor, Risc de decuplare totală și Licitație Umbră

Vă rugăm să aveți în vedere faptul că rezultatele cuplării piețelor CZ-SK-HU-RO nu sunt încă disponibile. Există astfel riscul de decuplare a piețelor pentru sesiunea curentă.

În caz de decuplare un alt mesaj va fi transmis în cel mai scurt timp după ora **12:35 CET** pentru a anunța decuplarea.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 28/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

Vă rugăm să aveți în vedere faptul că, în cazul în care este necesară decuplarea, se vor redeschide registrele de oferte, cu o notificare prealabilă, pentru cel puțin 20 de minute, în perioada care urmează anunțului decuplării, iar pentru cele patru piețe calculul local se va realiza separat de către HUPX, OKTE, OTE și OPCOM. Vă rugăm să fiți pregătiți în cazul în care doriți să vă modificați ofertele în caz de decuplare.

În cazul decuplării CZ-SK-HU-RO, ATC-urile pentru granița SK-HU, granița CZ-SK și granița HU-RO vor fi alocate explicit prin intermediul Licităției Umbră. Vă rugăm să luați în considerare faptul că porțile Licităției Umbră se vor închide la 12:35 CET pentru a rula în paralel.

Dacă CZ-SK-HU-RO sunt decuplate, rezultatele Licităției Umbră vor fi publicate cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 12:45 CET.

Prin urmare, vă rugăm să vă actualizați ofertele pentru capacități în sistemul KAPAR al MAVIR pentru granița SK-HU și granița HU-RO și/sau sistemul e-Portal MMS (market.ceps.cz) al ČEPS pentru granița CZ-SK înainte de închiderea porții Licităției Umbră de la 12:35 CET.

Observatie: Pentru gestionarea eficientă a situațiilor de abatere de la procesul normal, actualizarea ofertelor pentru licitația explicită umbră se face în paralel cu procesul de cuplare. Dacă problema care afectează procesul de cuplare se soluționează până la termenul limită de declarare a decuplării, licitația explicită umbră se oprește și nu se ia în considerare indiferent de etapa în care se găsește (de ofertare, de stabilire a rezultatelor sau cu rezultatele finalizate și, eventual, publicate).

b) Publicarea rezultatelor pieței

Anunț în platformă și pe e-mail: *Rezultatele tranzacționării pentru ziua de livrare următoare au fost publicate.*

Oră transmitere: când se publică, dar nu mai târziu de ora 12:35 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente

c) Informații post sesiune de cuplare

Anunț în platformă și pe e-mail: *Informații suplimentare privind Riscul de decuplare*

Oră transmitere: după închiderea sesiunii de cuplare, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[POST_Exc_03a]: Informații suplimentare privind Riscul de decuplare

Stimate Participant la piață,

Ați primit astăzi mai devreme o comunicare privind Riscul de Decuplare. Acest mesaj a fost trimis la ora 12:05 CET pentru a vă avertiza că Rezultatele Finale ale Cuplării Piețelor nu erau încă disponibile.

Această întârziere a fost cauzată de probleme ce pot fi rezolvate în termenele stabilite, în conformitate cu procedurile de cuplare aplicabile și fără a conduce la alte incidente.

Echipele operative au reușit să se asigure că rezultatele cuplării piețelor au fost confirmate înainte de termenul Decuplării, respectiv ora 12:35 CET.

Prin urmare, am dori să vă informăm că următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor se așteaptă să se deruleze în condiții normale.

Ne cerem scuze pentru eventualele neplăceri cauzate de această întârziere și vă mulțumim pentru înțelegere.

Data

Părțile 4M MC

4. Actualizarea ATC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 29/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

Anunț în platformă: *Exc_05: Va rugam sa aveti in vedere ca valorile ATC pentru ziua de livrare urmatoare au fost modificate.*

Oră transmitere: când se primesc noile valori, dar nu mai târziu de ora 10:30 CET

Anunț prin e-mail:

[ExC_05]: Actualizarea valorilor ATC

Vă rugăm să aveți în vedere că valorile ATC au fost modificate.

5. Procesul ATC întârziat (întârziere de scurtă durată, dar nu mai târziu de ora 10:00 CET)

- a) Anunț în platformă: *Exc_02b: Publicarea valorilor ATC se intarzie. Urmariti comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: 9:30 CET

Anunț prin e-mail:

[ExC_02b]: Întârzierea publicării valorilor ATC

Publicarea valorilor ATC pentru regiunea 4M MC este întârziată din motive tehnice. Vă vom informa de îndată ce acestea vor fi publicate.

- b) Publicarea valorilor ATC

Anunț în platformă și pe e-mail: *Valorile ATC au fost publicate.*

Oră transmitere: când sunt disponibile, dar nu mai târziu de ora 10:00 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[ExC_02b): Întârzierea publicării valorilor ATC

Vă informăm că valorile ATC au fost publicate.

6. Procesul ATC întârziat (întârziere critică, respectiv transmitere mesaj de risc de decuplare timpurie)

- a) Anunț în platformă: *Exc_03b: Risc de decuplare timpurie si Licitatie Umbra. Urmariti comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: 10:00 CET

Anunț prin e-mail:

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 30/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

[ExC_03b]: Risc de decuplare timpurie și Licităție Umbră

În procesul de cuplare a piețelor a apărut riscul de decuplare timpurie din motive tehnice.

În cazul în care problemele nu pot fi rezolvate și decuplarea devine necesară un alt mesaj se va transmite curând după ora 10:30 CET pentru a anunța decuplarea.

Vă rugăm să aveți în vedere faptul că, în cazul în care decuplarea devine necesară, poarta de transmitere a ofertelor se va închide ca de obicei la ora 11:00 CET și tranzacționarea se va desfășura separat în fiecare din cele patru piețe HUPX, OKTE, OTE și OPCOM.

Vă rugăm să vă pregătiți în cazul în care intenționați să modificați ofertele în caz de decuplare.

În caz de decuplare a zonei CZ-SK-HU-RO, ATC-urile pentru granițele SK-HU, CZ-SK și HU-RO vor fi alocate prin Licităție Umbră explicită. Vă avertizăm că poarta pentru Licităția Umbră se va închide la 10:30 CET pentru a rula în paralel. Rezultatele Licităției Umbră vor fi publicate la 10:40 CET, dar numai dacă CZ-SK-HU-RO sunt decuplate. De aceea, vă sfătuim să vă actualizați ofertele pentru Licitățiile Umbră explicitate înainte de 10:30 CET în sistemul e-Portal MMS (market.ceps.cz) al ČEPS pentru granița CZ-SK și/sau în sistemul KAPAR al MAVIR pentru granițele SK-HU și HU-RO.

b) Publicarea valorilor ATC

Anunț în platformă și pe e-mail: *Valorile ATC au fost publicate.*

Oră transmitere: când se publică, dar nu mai târziu de ora 10:30 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[ExC_02b]: Întârzierea publicării valorilor ATC

Vă informăm că valorile ATC au fost publicate.

c) Informații post sesiune de cuplare

Anunț în platformă și pe e-mail: *Informații suplimentare privind Riscul de decuplare timpurie*

Oră transmitere: după închiderea sesiunii de cuplare, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[POST_ExC_03b]: Informații suplimentare privind Riscul de decuplare timpurie

Stimate Participant la piață,

Ați primit astăzi mai devreme o comunicare privind Riscul de Decuplare Timpurie. Acest mesaj a fost trimis la ora 10:00 CET pentru a vă avertiza că procesul final de Cuplare a Piețelor a întâmpinat o problemă tehnică.

Această întârziere a fost cauzată de probleme care pot fi rezolvate în termenele stabilite, în conformitate cu procedurile de cuplare aplicabile.

Echipele operative au reușit să se asigure că procesul de cuplare a piețelor va continua înainte de termenul de decuplare timpurie, respectiv ora 10:30 CET.

Prin urmare, am dori să vă informăm că următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor se așteaptă să se deruleze în condiții normale.

Ne cerem scuze pentru eventualele neplăceri cauzate de această întârziere și vă mulțumim pentru înțelegere.

Data

Părțile 4M MC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 31/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

7. Decuplare totală (aplicarea procedurii de ultimă instanță)

- a) Anunț în platformă: *ExC_04a: Decuplare totala si Licitație umbra. Urmăriti comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: 12:35-12:40 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[ExC_04a]: Decuplare totală și Licitație Umbră

Datorită unor probleme tehnice, CZ-SK-HU-RO MC nu poate fi realizată pentru ziua de livrare: DD.MM.YYYY.

CZ, SK, HU și RO sunt decuplate. Calculele locale vor fi rulate separat de HUPX, OKTE, OTE și OPCOM pentru cele patru piețe.

Ca o consecință a decuplării CZ-SK-HU-RO, registrele de oferte CZ-SK-HU-RO vor fi redeschise cât de curând tehnic posibil (cel mai târziu 12:45 CET) și închise în final la **13:05 CET**. Pentru mai multe informații vă rugăm să urmați regulile interne ale fiecărui OPEED.

ATC-urile pentru granițele SK-HU, CZ-SK și HU-RO vor fi alocate explicit prin Licitație Umbră. Vă rugăm să consultați site-ul MAVIR (sistemul KAPAR) pentru frontierele SK-HU și HU-RO și / sau site-ul ČEPS sistemul e-Portal MMS (market.ceps.cz) pentru frontiera CZ-SK pentru a obține rezultatele Licitației Umbră, care sunt disponibile cât mai curând posibil (cel mai târziu la 12:45 CET).

- b) Informații post sesiune de cuplare

Anunț în platformă și pe e-mail: *Informații suplimentare privind Decuplarea*

Oră transmitere: după închiderea sesiunii de cuplare, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[POST_ExC_04a]: Informații suplimentare privind Decuplarea

Stimate Participant la piață,

Ați primit astăzi mai devreme o comunicare privind Decuplarea. Acest mesaj a fost trimis la 12:35 CET pentru a vă informa că regiunea 4M MC este decuplată:

Decuplarea a fost cauzată de [*motiv*].

Prin urmare, publicarea rezultatelor pieței a fost amânată.

Am dori să vă informăm că următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor se așteaptă să fie executată în condiții normale.

SAU:

Vor urma noi actualizări în ceea ce privește următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor.

Ne cerem scuze pentru eventualele neplăceri cauzate de această situație excepțională și vă mulțumim pentru înțelegere.

Data

Părțile 4M MC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 32/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

8. Decuplare timpurie (aplicarea procedurii de ultimă instanță)

- a) Anunț în platformă: *Exc_04b: Decuplare timpurie si Licitatie umbra. Urmariti comunicarea completa prin e-mail.*

Oră transmitere: 10:30-10:35 CET, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[Exc_04b]: Decuplare timpurie și Licitatie Umbră

Ca urmare a unor probleme severe în procesul de cuplare a piețelor / procesul ATC, întreaga zonă cuplată CZ-SK-HU-RO va rămâne total decuplată pentru ziua de livrare DD.MM.YYYY.

Calculul se va efectua local, separat de fiecare din cele 4 OPEED-uri OTE, OKTE, HUPX și OPCOM.

Vă rugăm să aveți în vedere că ora de închidere a pieței pentru transmiterea ofertelor la OPEED-urile OTE, OKTE, HUPX și OPCOM este cea pentru situația normală, respectiv **11:00 CET**. Pentru mai multe informații vă rugăm să consultați regulile pieței locale.

ATC-urile pentru granițele CZ-SK, SK-HU și HU-RO vor fi alocate explicit prin intermediul Licitatiei Umbră. Vă rugăm să consultați pagina web a ČEPS (platforma e-Portal MMS (market.ceps.cz)) pentru granița CZ-SK și/sau pagina web a MAVIR (sistemul KAPAR) pentru granițele SK-HU și HU-RO pentru rezultatele Licitatiei Umbră care vor fi disponibile cât mai curând posibil (nu mai târziu de **10:40 CET**).

- b) Informații post sesiune de cuplare

Anunț în platformă: *Informații suplimentare privind Decuplarea timpurie*

Oră transmitere: după închiderea sesiunii de cuplare, cf. Deciziei Comitetului de incidente

Anunț prin e-mail:

[POST_Exc_04b]: Informații suplimentare privind Decuplarea timpurie

Stimate Participant la piață,

Ați primit astăzi mai devreme o comunicare privind Decuplarea Timpurie. Acest mesaj a fost trimis la 10:30 CET pentru a vă informa că regiunea 4M MC este decuplată:

Decuplarea a fost cauzată de [*motiv*].

Am dori să vă informăm că următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor se așteaptă să fie executată în condiții normale.

SAU:

Vor urma noi actualizări în ceea ce privește următoarea Sesiune de Cuplare a Piețelor.

Ne cerem scuze pentru eventualele neplăceri cauzate de această situație excepțională și vă mulțumim pentru înțelegere.

Data

Părțile 4M MC

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 33/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

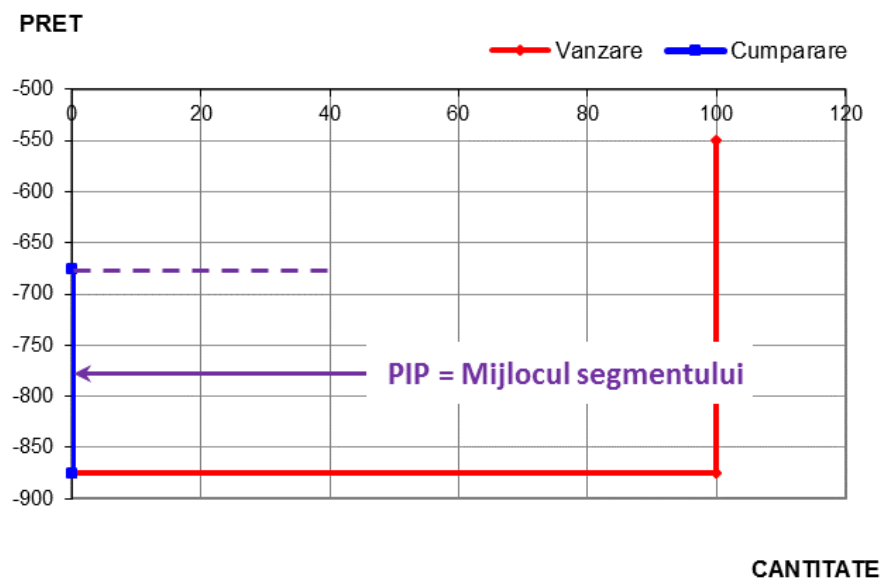
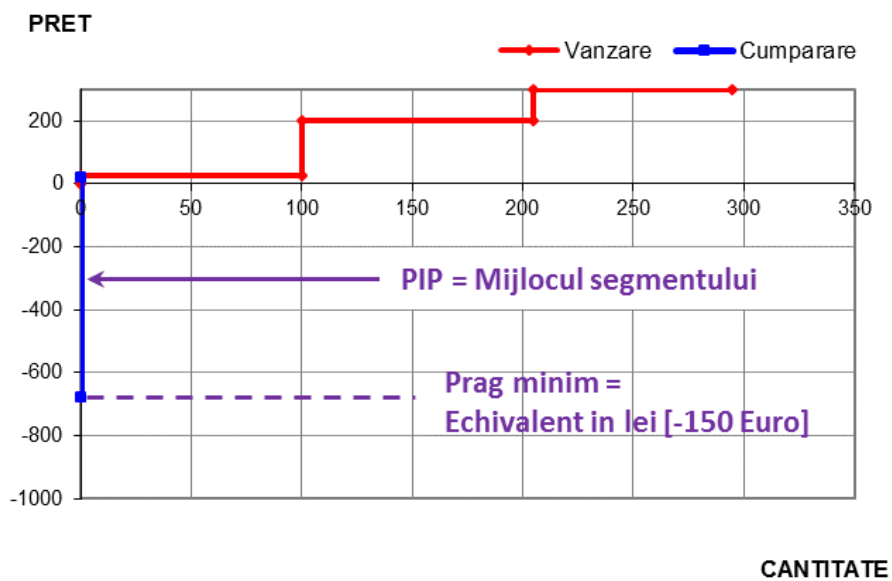
9. Succesiunea cronologică a acțiunilor normale și termenelor limită de transmitere a comunicărilor

Ora [CET]	Cod mesaj	Subiect mesaj
09:30		Publicarea valorilor ATC
09:30	ExC_02b	Întârziere în publicarea valorilor ATC
10:00	ExC_03b	Risc de Decuplare Timpurie și Licităție Umbră
Cel mai târziu la 10:30	ExC_05	Actualizare a valorilor ATC
10:30 - 10:35	ExC_04b	Decuplare Timpurie și Licităție Umbră
11:00		Ora de închidere a porții de ofertare (Închiderea Registrului de oferte)
Cât de repede după rularea procesului de cuplare	ExC_01	Atingerea Prețurilor Prag – Redeschiderea Registrelor de oferte
11:40		Publicarea rezultatelor cuplării pieței
11:40	ExC_02a	Întârziere în publicarea rezultatelor cuplării pieței (*nu se trimite dacă s-a transmis deja ExC_01)
12:05	ExC_03a	Risc de Decuplare Totală și Licităție Umbră
12:35 - 12:40	ExC_04a	Decuplare Totală și Licităție Umbră
12:45		Termen limită de redeschidere a registrului ofertelor în situația de decuplare totală
13:05		Termen limită de închidere a registrului ofertelor în situația de decuplare totală

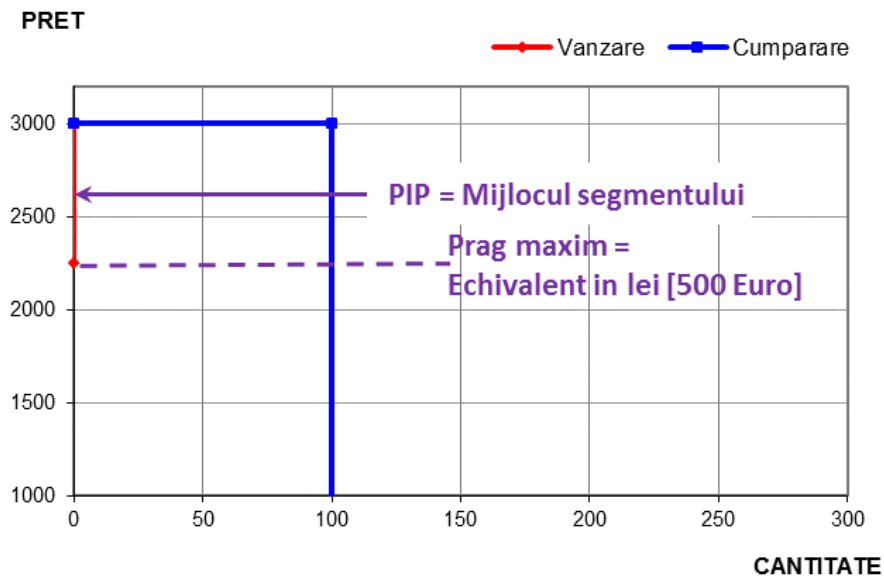
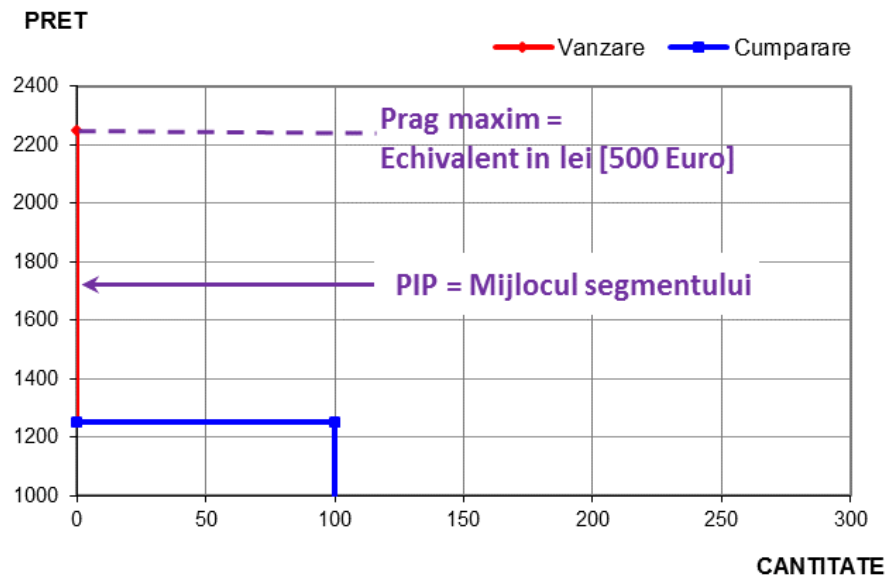
ANEXA 3 – SOLUȚII SPECIALE PENTRU DETERMINAREA PIP

SOLUȚII SPECIALE PENTRU DETERMINAREA PREȚULUI PZU ATÂT ÎN FUNCȚIONARE CUPLATĂ, CÂT ȘI ÎN FUNCȚIONARE DECUPLATĂ

Cazul 1: Dacă nu există oferte de cumpărare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între pragul minim al domeniului prețurilor prag și cel mai mic preț al ofertelor de vânzare.

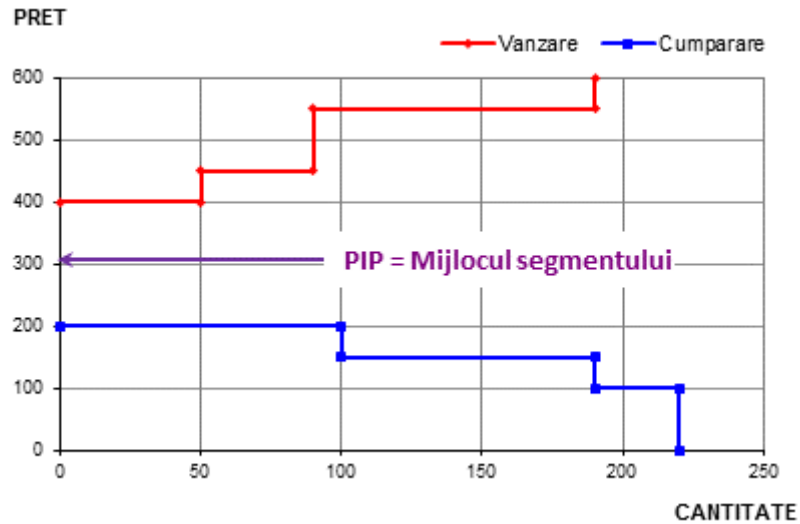
Cazul 2: Dacă nu există oferte de vânzare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între pragul maxim al domeniului prețurilor prag și cel mai mare preț al ofertelor de cumpărare.

Cazul 3: Dacă nu există oferte de vânzare și nici oferte de cumpărare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între pragul maxim și pragul minim al domeniului prețurilor prag.

** Prețul afișat este prețul în Euro rezultat din mecanismul de cuplare dacă se alege opțiunea afișării în Euro, respectiv prețul în lei rezultat prin conversia valutară, dacă se alege opțiunea afișării în lei.*

Cazul 4: Dacă nu există intersecție între curba cererii și curba ofertei, PIP declarat este egal cu media aritmetică între cel mai mare preț al ofertei de cumpărare și cel mai mic preț al ofertei de vânzare.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 37/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

ANEXA 4 – DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ÎN TRANSMITEREA ȘI VALIDAREA OFERTELOR PE PZU

1. Participantul la PZU are următoarele drepturi

- 1.1. Să transmită oferte de vânzare și/sau oferte de cumpărare de energie electrică pe PZU;
- 1.2. Să declare volume limită orare aplicabile ofertelor proprii (separat pentru vânzare și cumpărare) și să modifice acest volum numai cu notificarea scrisă prealabilă transmisă OPEED;
- 1.3. Să modifice sau să anuleze oferta proprie de energie electrică și să transmită oferta modificată în timpul orelor de transmitere a ofertelor pe PZU conform prevederilor Procedurii;
- 1.4. În cazul în care nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU, să transmită Oferta proprie de energie în format **.xml** prin e-mail și să solicite OPEED încărcarea acesteia în numele său în sistemul de tranzacționare al PZU, respectând prevederile prezentei proceduri;
- 1.5. În cazul în care nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU, să solicite OPEED anularea ofertelor în numele lui, respectând prevederile prezentei proceduri;
- 1.6. Să fie informat prin mesajele afișate de sistemul informatic al PZU asupra validării sau invalidării ofertelor sale;
- 1.7. Să fie informat de OPEED asupra oricărei modificări a orei limită de înregistrare a ofertelor pentru ziua de livrare următoare, stabilită la ora 11:00 CET în cazul funcționării cuplate în condiții normale;
- 1.8. Să primească notificări prin sistemul de tranzacționare prin care să fie informat cu privire la întârzierea generării confirmărilor de tranzacții și punerea acestora la dispoziția participanților;
- 1.9. Să acceseze confirmările de tranzacții pentru fiecare zi de livrare raportată la ore CET prin intermediul sistemului de tranzacționare al PZU;
- 1.10. Să solicite OPEED transmiterea confirmărilor de tranzacții prin canale alternative în situația în care participantul nu poate accesa sistemul de tranzacționare;
- 1.11. În cazul participării agregate, agregatorul este participantul care tranzacționează energia electrică și căruia îi revin integral toate drepturile prevăzute în „Convenția de participare la PZU, precum și cele prevăzute în reglementări naționale și/sau ale Uniunii Europene corespunzătoare participării la piața de energie electrică.

2. Participantul la PZU are următoarele responsabilități

- 2.1. Să respecte prevederile prezentei Proceduri privind condițiile și modul de înscriere a ofertelor de energie electrică în sistemul de tranzacționare al PZU;
- 2.2. Să respecte formatul și conținutul cadru al ofertelor de energie pentru PZU conform prevederilor prezentei Proceduri;
- 2.3. Să transmită ofertele de energie pentru PZU doar în intervalele de înregistrare a ofertelor precizate la capitolul 6.2. Secțiunea D);
- 2.4. În situația declanșării licitației secundare, dacă își modifică ofertele existente în sistemul de tranzacționare, să respecte prevederile din *secțiunea privind declanșarea licitației secundare*;
- 2.5. Să verifice corectitudinea datelor de ofertă din fișierul tip **.xml** înainte de transmiterea acestuia OPEED în vederea înregistrării ofertei în sistemul de tranzacționare de către OPEED în numele participantului la PZU;

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 38/39

Rev. 0 1 2 3 4 5

- 2.6. Să nu oferteze pentru intervalul 24 al unei zile de livrare dacă pe acest interval nu mai îndeplinește condițiile privind asumarea responsabilității echilibrării;
- 2.7. Să verifice dacă oferta transmisă pentru PZU a fost încărcată în sistemul de tranzacționare;
- 2.8. Să verifice corectitudinea datelor înregistrate în sistemul de tranzacționare al PZU din punct de vedere al cantităților și prețurilor imediat după introducerea ofertei;
- 2.9. Să verifice dacă oferta transmisă pentru PZU a fost validată;
- 2.10. Să refacă oferta pentru PZU și să o retransmită sistemului de tranzacționare dacă aceasta nu a fost validată;
- 2.11. Să contacteze imediat OPEED dacă nu primește o notificare de la acesta despre validarea sau invalidarea ofertei în termen de 15 minute de la transmiterea oficială a ofertei (momentul înscrierii ofertei în sistemul de tranzacționare);
- 2.12. Să anunțe OPEED despre apariția unei situații în care nu pot accesa confirmările de tranzacții;
- 2.13. Să verifice periodic înregistrările din fișierul Lista de înregistrări privind acțiunile semnificative desfășurate pe PZU, fișier accesibil în sistemul de tranzacționare;
- 2.14. Să anunțe telefonic în mod operativ OPEED asupra problemelor de conectare la aplicația informatică aferentă PZU și să transmită prin e-mail, în timp util, oferta în format **.xml** în vederea încărcării acesteia în sistemul de tranzacționare de către OPEED în numele său;
- 2.15. Să păstreze în permanență lista actualizată a persoanelor împuternicite în relația cu OPCOM S.A. conform prevederilor *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A.*;
- 2.16. În cazul participării agregate, agregatorul este participantul care tranzacționează energia electrică și căruia îi revin integral toate obligațiile prevăzute în „Convenție de participare la P.Z.U.”, precum și cele prevăzute în reglementări naționale și/sau ale Uniunii Europene corespunzătoare participării la piața de energie electrică.

3. OPEED are următoarele drepturi

- 3.1. Să invalideze ofertele de energie pentru PZU care nu corespund prevederilor prezentei Proceduri privind valabilitatea licenței, conținutul, formatul și ora de transmitere a ofertei;
- 3.2. Să refuze încărcarea/anularea ofertelor în/din sistemul de tranzacționare la solicitarea Participantului, dacă acesta nu respectă prevederile prezentei Proceduri privind formatul ofertei și ale calității de reprezentant prevăzute prin *Procedura privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A.*;
- 3.3. Să invalideze oferta zilnică de cumpărare la preț pozitiv sau de vânzare la preț negativ în cazul în care valoarea acesteia depășește valoarea garanției de validare/disponibile în conformitate cu *Convenția de participare la Piața pentru Ziua Următoare* și cu *Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare*;
- 3.4. Să invalideze ofertele Participantului dacă acesta se află în situația de a nu îndeplini condițiile pentru asumarea explicită a responsabilității echilibrării;
- 3.5. Să introducă oferte în sistemul de tranzacționare al PZU, la solicitarea participantului și în numele acestuia, doar în situația în care participantul nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU;
- 3.6. Să întârzie publicarea rezultatelor tranzacțiilor în condițiile stabilite de prezenta procedură.

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE
DE ENERGIE ELECTRICĂ**

Cod:

Pag. 39/39

Rev. 0 1 2 **3** 4 5

4. OPEED are următoarele responsabilități

- 4.1. Să valideze/invalideze ofertele de energie transmise de Participanții la PZU conform prevederilor prezentei Proceduri;
- 4.2. Să informeze participantul despre validarea sau invalidarea motivată a unei oferte prin mesaje operative lansate de sistemul informatic al PZU;
- 4.3. Să pună la dispoziția participantului confirmările de tranzacție pentru fiecare zi de livrare raportată la ore CET;
- 4.4. Să notifice participantul asupra întârzierii publicării rezultatelor cuplării față de programul de publicare a acestora;
- 4.5. Să transmită prin canale alternative de comunicație confirmările de tranzacție participantului care a solicitat aceasta în condițiile prevăzute de prezenta procedură.
- 4.6. Să informeze participantul cu privire la redeschiderea registrului ofertelor în cazul declanșării licitației secundare, precizând acțiunile ce trebuie întreprinse în această situație specifică;
- 4.7. Să informeze participantul cu privire la apariția unei situații de decuplare, precizând acțiunile ce trebuie întreprinse în această situație specifică;
- 4.8. Să redeschidă registrul ofertelor în condițiile apariției unei situații de decuplare conform secțiunii privind *procedura de ultimă instanță*;
- 4.9. Să pună la dispoziția Participanților la PZU prezenta Procedură și să-i informeze asupra modificărilor efectuate ulterior în cadrul acestei Proceduri.